

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Фонд је обезбедио финансијска средства и спремно дочекао усклађивање пензија од 1. децембра. Сви корисници добиће своје увећане пензије закључно са 6. јануаром 2025, рекао је директор РФ ПИО Реља Огњеновић

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ОДГОВОРНО ПРЕМА КОРИСНИЦИМА

Срећни новогодишњи и божићни празници

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Реља Огњеновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић

Париска бр. 9,

11000 Београд,

011/2030-742

e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-743

011/2030-744

ШТАМПА:

Штампарија

ЈП „Службени гласник“

Београд

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-743

Рукописи и фотографије

се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Календар потенцијала

Новогодишњу честитку, ону праву, искрену, није увек лако срочити. „Срећна Нова година“ је некако штуро и неадекватно за сложене емоције које се очекују. Драгим људима осим среће желимо и здравље и благодостање, добар посао, референца на мир је исто пожељна, као и „остварење свих снова“? Текст треба увежбати на време јер лепе жеље су подразумевајућа друштвена обавеза током целог периода. Али, осим низања празних речи и клишеја, да ли нешто заиста корисно можемо да променимо за друге (и за себе)? Ево неколико идеја.

Да слушамо – да одвојимо време да саслушамо, да заиста чујемо како се осећају они који су нам најближи, шта желе и шта им је потребно. Да престанемо да делимо нетражене савете и покушавамо да друге поправимо на основу оног што ми мислимо да им треба. Од сваке честитке моћније је питање: „Како могу да помогнем?“

Да покажемо више емпатије – било да је у питању лична перцепција или стварност, већина нас ће се сложити да свету треба више саосећања. Толико смо се повукли и отуђили и заборавили како да се заиста повежемо са другим људима на суштински начин. Свако има причу коју можда жели и треба да подели, а некад је слушање те приче са толеранцијом и разумевањем (враћамо се на горњи пасус) најбољи дар који можемо да дамо.

Да вежбамо самопоштовање – многи од нас се осврћу на прошлу годину са оштрим самокритикама и осудама нечега што јесмо или нисмо урадили. Веома је лако размишљати о свему што је пошло наопако и стварима у којима нисмо били довољно добри. Већина нас је одлична у подривању или превићању сопствених достигнућа, и фокусирању на све ствари које нисмо постигли. Препознавање и поштовање личних успеха у исто време мешамо са самољубљем.

Сви ми имамо велике наде и планове, али понекад им живот стане на пут. Кињење себе због сваког неуспеха је веома лош покретач успеха. Добар резултат се не гради на слабостима, само на предностима.

Да се фокусирамо на оно важно – уобичајено себе преоптеретимо (не само у ова доба године) дугом листом жељених циљева и обавеза. Већини врлина које стављамо на списак није потребна промена календара, само лична унутрашња решеност. Уместо гомилања задужења, да препознамо која би то једна промена имала највећи утицај на то да нам живот буде бољи? Да почнемо одатле и угушимо сву осталу буку.

Да бирамо радост, увек – не можемо да контролишемо спољашње околности, али можемо свој став и поглед на живот. Да из старих досијеа сећања не извлачимо само лоше успомене, план је да се сетимо и лепих тренутака. Нова година неће спречити да се дешавају лоше ствари. Људи ће нас изневерити, мораћемо да вучемо петезе које радије не бисмо и да се суочавамо са стресовима које смо желели да избегнемо. Али постоји врста радости која није заснована на околностима, другим људима или ономе што се збива околу. Она је увек ту, наша, само не долази природно – мора да се промени сочиво кроз које гледамо.

Због тога, уз „срећну Нову“, пожелећемо свима нама и годину *корака*, макар незнатних, који ће нас само мало приближити ономе где желимо да будемо. Понекад су постојаност и усмереност далеко важнији од удаљености. Јер – то је све живот. Мали корака које предузимамо сваки дан, али када се осврнемо низ пут, све се зброји и знамо да смо прешли солидну удаљеност.

М. Јовановић

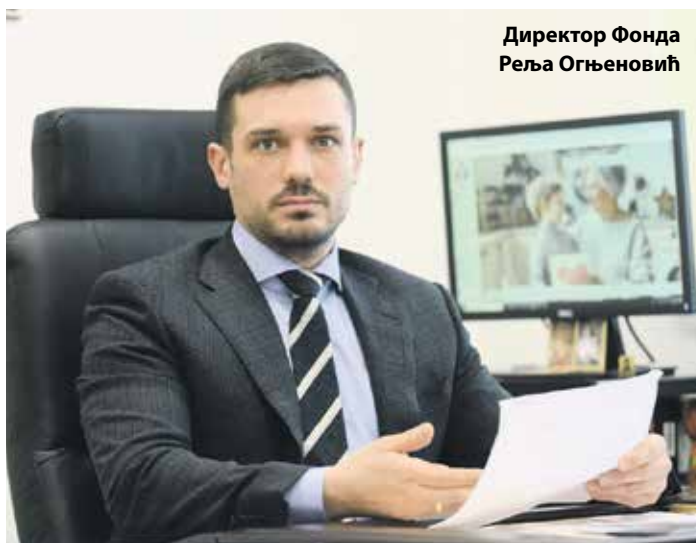
РАЗГОВОР СА РЕЉОМ ОГЊЕНОВИЋЕМ, ДИРЕКТОРОМ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ПИО

Одговорно према корисницима

Пензионери, пензије, пензијски систем су кључне речи које су у протеклој години биле у групи најзаступљенијих друштвено-економских тема у медијима. Ово не изненађује ако се зна да је јавност директно или индиректно врло заинтересована за сва дешавања која се тичу пензијског система. Крај године је прави моменат да сублимирамо најважније информације из делатности Фонда ПИО и кроз разговор са Рељом Огњеновићем, директором Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, сазнамо шта очекује пензионере у наредној години.

Иако је протекла година била испуњена бројним активностима, најактуелнија тема се сама намеће – редовно усклађивање пензија месец дана пре уобичајеног и ранија исплата припадљивости свим корисницима. Како се Фонд прилагодио тим задацима?

– Фонд је обезбедио финансијска средства и спремно дочекао редовно усклађивање пензија месец дана раније него што је то било досад, захваљујући бољој наплати изворних прихода у односу на план. С обзиром да изворни приходи Фонда годинама уназад имају тренд раста, нисмо имали проблема ни претходних година да се финансијски припремимо за исплату увећаних пензија, а знате да је осим редовних било и ванредних усклађивања. Од јануара 2022. до јануара 2025. пензије су увећане за чак 73 одсто. Без нарушавања одрживости система дошли смо до просечне пензије од 436 евра годину дана раније него што смо обећали планом „Србија 2025“. Дакле, јасно је да уколико економија расте, расту и приходи у пензијском систему, чиме се гарантује његова дугорочна стабилност. Што се тиче исплате увећаних децембар-

Директор Фонда
Реља Огњеновић

ских припадљивости, драго ми је што могу да потврдим да ће све категорије корисника и они који примају на кућне адресе, своје пензије, увећане за 10,9 процената, добити закључно са 6. јануаром. Уз подршку државе, 3. јануара ће почети исплата на кућне адресе, а 4. јануара уплатићемо пензије и корисницима који их примају преко текућег рачуна. Подсећам да се ово увећање не односи само на пензије, већ и на друга права из ПИО која исплаћује Фонд. То је доказ да држава Србија и Фонд ПИО континуирано, на одржив начин, унапређују стандард свих наших корисника, што нам је трајни циљ.

Када кажете да је добар тренд наплате доприноса, какви су показатељи за протеклу годину и колики буџет Фонда је планиран за 2025?

– У финансијској структури Фонда наставља се тренд повећања учешћа прихода од доприноса. Првобитним Финансијским планом Фонда за 2024. годину предвиђена су средства у укупном износу од 1.077,73 милијарде динара. У септембру ове године ребалансом је буџет Фонда повећан на 1.096,65 милијарди динара. Разлози за доношење ребаланса били су, поред осталог, остварени приходи од допри-

носа који су достигли значајно виши ниво од планираних за ту годину, због чега је смањена потреба за недостајућим средствима за исплату пензија, те смо планиране трансфере из буџета Републике смањили са 22,05 на 20,77 одсто. И поред тога, у периоду од 1. јануара до последњих дана 2024, износ наплаћених доприноса је виши од планираног ребалансом за две милијарде динара, а у односу на исти период 2023. наплаћени доприноси су виши за 112 милијарди динара, односно за око 16 процената.

Финансијски план Фонда за 2025. годину предвиђа укупне приходе и примања у износу од 1.217,72 милијарде динара, што је за 11 одсто више у односу на 2024, а 78 одсто обезбедиће се из изворних прихода, односно доприноса. За исплату пензија и других права из обавезног социјалног осигурања планирано је 98,02 одсто укупног буџета Фонда.

Фонд је врло ангажован на оснаживању друштвеног стандарда корисника пензија. На шта пензионери, поред редовне исплате пензија, могу да рачунају у идућој години?

– Познато је да се подршка Фонда најстаријим суграђанима не ограничава само на редовну

и сигурну исплату пензија, већ се преноси и на друге активности које се тичу очувања квалитета живота и њиховог личног достојанства. У складу са Законом о ПИО, сваке године се део прихода Фонда, од 1. јануара 2024. то је 0,15 процената, издваја за унапређење друштвеног стандарда пензионера. Сходно Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија, највише средстава одређује се за опоравак пензионера у бањама, а преостали део за културне и спортско-рекреативне активности, пакете солидарне помоћи и развој социјалног дијалога и међународне активности. Финансијским планом Фонда за 2024. на име друштвеног стандарда корисника пензија издвојено је 1,24 милијарде динара, што нам је омогућило да пошаљемо 22.000 пензионера у бање, да поделимо 56.000 солидарних пакета, богатијих и садржајнијих него раније, да за спортске и културно-рекреативне манифестације одредимо више од 22 милиона динара. За друштвени стандард у 2025. издвојимо 1,4 милијарде динара, односно 160 милиона динара више у односу на ову годину, што значи 22.100 пензионера у бањама, чак 75 хиљада пакета и већа средства за све манифестације које промовишу добар стил живота и успешно и здраво старење. Пре неколико дана Управни одбор Фонда је усвојио измене и допуне Правилника о друштвеном стандарду, тако да смо на списак бања додали још две, Матарушку и Богutowачку бању, које ће корисницима бити на располагању за бесплатну рехабилитацију у 2025. години. Почетком јануара донећемо одлуку о издвајању средстава друштвеног стандарда и у првој половини јануара биће расписан оглас за пријаву пензионера за бање. Радићемо што брже да би сви корисници који остваре право на бесплатан опоравак могли да га искористе у текућој години.

Друштвени стандард се реализује у сарадњи са пензионерским организацијама и удружењима. Да ли у њима Фонд има поузданог пословног партнера и, генерално, како оцењујете сарадњу са пензионерским асоцијацијама?

– Фонд ПИО активно учествује у свим темама које се тичу друштвеног стандарда пензионера, њихове социјалне сигурности, социјалног дијалога, односно питањима која су значајна за социјални и економски статус најстаријих. Сарадња и подршка Савеза пензионера Србије и осталих пензионерских асоцијација нам је важна не само по питању заједничке организације и спровођења свих видова друштвеног стандарда које Фонд финансира, већ и шире, у области социјалне политике. Без њиховог искуства, знања и предлога, и посебно активизма и жеље да остану присутни у свим сферама друштвеног живота, и нама би било теже да реализујемо своје циљеве и да на прави начин унапредимо положај наших корисника и читаве старије популације. Држава Србија, а тиме и Фонд ПИО, рачуна на пензионере као значајне партнере у процесу унапређења пензијског система. Изузетно поштујемо ресурс знања и искуства старијих и ценимо допринос који су дали нашој заједници, односно основ који су створили и на

коме даље радимо и надграђујемо и систем и себе саме.

Институција као што је Фонд треба да користи све расположиве начине да услугу приближи грађанима. Да ли је у плану даље технолошко унапређење Фонда?

– Управо су дигитализација и наставак технолошких унапређења пројекти на којима задржавамо фокус и у наред-

ном периоду. Уз реализацију приоритета – редовне исплате пензија и ажурности у доношењу решења, Фонд прати захтеве савременог пословања и континуирано унапређује систем рада за бољу и бржу услугу корисницима. Осим рада на развоју информационог система и пуној функционалности апликативних решења на модерним платформама, што ће допринети квалитету основне делатности, односно бићемо бржи, ефикаснији и прецизнији у доношењу решења и исплати права, истовремено развијамо и сервисе за грађане, компатибилно државној е-Управи. Електронски сервиси Фонда, доступни на нашем сајту су међу напреднијим електронским сервисима у државној управи и константно радимо на њиховој даљој модернизацији, односно на томе да се остваривање права из ПИО што више поједностави, убрза и олакша. Пратећи потребе наших осигураника и систематизујући њихова интересовања, дали смо приоритет сервисима који им омогућују да из кућних услова и потпуно безбедно проверавају своје податке о стажу, зарадама, доприносима, пријавама и одјавама, с могућношћу оквирног обрачуна пензије у неком пројектованом периоду и, наравно, тачним датумима остваривања права на пензију.

Како у перспективи видите улогу Републичког фонда ПИО

као сервиса за 4,5 милиона осигураника и пензионера?

– Сматрам да Републички фонд ПИО у наредном периоду треба да постане још ефикаснији и модернији сервис за кориснике пензија, осигуранике и послодавце. Као што сам рекао, Фонд годинама уназад улаже у своје ресурсе, и људске и финансијске, у унапређење информационе инфраструктуре, а поред увођења нових сервиса намењених грађанима, упоредо радимо и на апликацијама које ће бити велика подршка основној делатности у доношењу решења, матичној евиденцији, исплати пензија и медицинском вештачењу, а које ће такође омогућити и да се детектују евентуалне аномалије. Поред информационог технологија, улажемо средства и у неопходне реконструкције наших објеката, филијала и служби филијала, како би се обезбедили бољи услови за коришћење услуга и остваривање права корисника, а и да би запослени имали боље услове за квалитетно и ефикасно обављање посла. Желим да нагласим да Фонд ради врло професионално и у складу са савременим пословањем, да су запослени посвећени послу, одговорни и обучени за квалитетан рад.

Користим ову прилику да у своје име и у име запослених у Фонду свим читаоцима, нашим корисницима и осигураницима, честитам предстојеће новогодишње и божићне празнике.

Г. О.

МИНИСТАР СИНИША МАЛИ И ДИРЕКТОР ФОНДА РЕЉА ОГЊЕНОВИЋ У КЛУБУ ЗА СТАРИЈЕ НА ВРАЧАРУ

Дружење са пензионерима

Први потпредседник Владе Републике Србије и министар финансија, Синиша Мали, и директор Републичког фонда ПИО, Реља Огњеновић, обишли су 1. децембра Дневни центар и клуб за старије „Игор Холодков“ на београдској општини Врачар. Дружењу са старијима присуствовали су и градски секретар за социјалну заштиту, Петар Јорданов, председник општине Врачар, проф. др Милан Недељковић, а домаћин је био Срђан Димитријевић, директор Установе Геронтолошки центар Београд, у оквиру које ради овај клуб.

Реља Огњеновић и Синиша Мали су корисницима донели важну вест о пен-

зијама које су од 1. децембра, месец дана раније него обично, увећане за 10,9 процената. Министар финансија је саопштио да просечна пензија у Србији сада износи 436 евра уместо досадашњих 390 евра, да се пензије годинама увећавају изнад нивоа инфлације и да ће се тако наставити и убудуће.

Директор Фонда и министар су захватили најстаријима на подршци и на свему што су учинили за своју земљу и истакли да ће се и даље трудити да пензије из године у годину буду све веће и да се подиже квалитет живота грађана.

Г. О.

Председник општине Врачар Милан Недељковић, директор РФ ПИО Реља Огњеновић, директор УГЦБ Срђан Димитријевић и министар финансија Синиша Мали

Више средстава за друштвени стандард

У Врњачкој Бањи је, 10. и 11. децембра, одржано саветовање под називом „Друштвени стандард и социјална сигурност пензионера у Србији“, у организацији Савеза пензионера Србије. Саветовање је отворио директор Републичког фонда ПИО, Реља Огњеновић.

Директор Фонда је том приликом навео да су друштвени стандард пензионера, пензијски систем, социјална сигурност корисника пензија, социјални дијалог, теме у којима Фонд активно учествује, те да су овим саветовањем обједињена сва питања од значаја за социјални и економски статус пензионера.

– Захваљујући друштвеном дијалогу и великом заједничком труду и раду током претходних година дошли смо до резултата. Резултати су такви да смо у последње три године, од јануара 2022. до јануара 2025, подigli пензије за чак 73 одсто. Дошли смо до просечне пензије од 436 евра годину дана раније него што смо обећали планом „Србија 2025“ – рекао је директор Фонда.

Он је истакао да Фонд ПИО послује боље у свим сегменти-

Фонд активно учествује у свим темама важним за пензионере, рекао је директор Реља Огњеновић

ма и навео да ће буџет Фонда за 2025. годину износити 1.217 милијарди динара, а 2012. је износио 562 милијарде динара.

– Тај податак можда и највише значи вама пензионерима, узимајући у обзир да је то главна ставка на основу које опредељујемо новац за друштвени стандард пензионера, што је и тема данашњег скупа. Некада смо издвајали 0,1 одсто, сад издвајамо 0,15. За ову годину

то је 77 одсто више у односу на претходну, односно 1,24 милијарде динара више. То је озбиљан новац који у сарадњи са свим удружењима пензионера опредељујемо за бесплатан одлазак пензионера у бање, а чак 22.000 пензионера имало је ту могућност ове године. Тај новац одвајамо за солидарне пакете – ове године смо поделили 56.000 пакета који су били и богатији и садржајнији. То је новац који одвајамо и за спортске, културно-рекреативне манифестације, више од 22 милиона динара, да можемо да се окупимо као што се сваке године окупљамо овде у Бањи, да уживамо, да се дружимо, сликамо, да играмо, да певамо. И то је новац који сте сви ви овде, али и сви ми зарадили и који треба да вратимо вама пензионерима – рекао је Реља Огњеновић.

Према његовим речима, због доброг прилива средстава у буџет, за друштвени стандард

ће у 2025. бити издвојено 160 милиона динара више у односу на ову годину.

– То значи да ћемо имати 75 хиљада пакета. То значи да ће нам бити мало бања у Србији колико ми можемо пензионера да пошаљемо. То значи да ћемо моћи већа средства да издвојимо за све манифестације које су потребне вама пензионерима како бисте активно учествовали у животу и после радног века – казао је Реља Огњеновић и нагласио да ови резултати не би били постигнути без стабилне и одговорне политике Владе Републике Србије и председника државе.

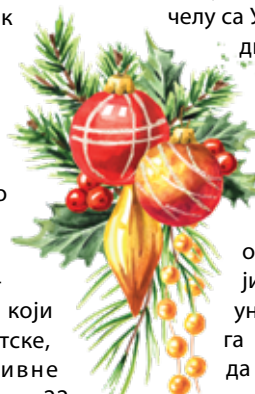
Директорка Сектора за финансијске послове Фонда ПИО, Бојана Поповић, на саветовању је говорила о Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО и шта све друштвени стандард пензионера подразумева.

– Руководство Фонда, на челу са Управним одбором и директором, у сарадњи са стручним службама континуирано ради не само на реализацији друштвеног стандарда

оваквог какав постоји, већ и на сталном унапређењу, пре свега са циљем и жељом да се унапреди положај наших корисника, а самим тим и наше старије популације. Улагањем у друштвени стандард желимо да разбијемо предрасуде, да покажемо да су старији један огроман људски ресурс, пре свега знања и искуства. Из тог разлога ми сваке године унапређујемо друштвени стандард, а посебну пажњу посвећујемо равноправности, како би сви корисници пензија могли да буду обухваћени

О Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО говорила је директорка Сектора за финансијске послове Бојана Поповић

одређеним видом друштвеног стандарда – навела је између осталог Бојана Поповић.

Председник Савеза пензионера Србије, проф. др Андреја Савић, у уводном излагању је истакао да САПЕНС, по први пут у последњих 30 година, отвара област социјалног дијалога са надлежним државним органима по питању доношења политичких одлука, када су у питању усклађивање пензија и друштвени стандард пензионера. Савић је посебно нагласио да пензионери веома цене то што је држава испољила спремност и значајно увећала средства за побољшање мате-

Председник Савеза пензионера Србије, проф. др Андреја Савић

ријалног положаја пензионера, у складу са Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Уједно је изразио очекивање да ће тај скуп представљати значајан

почетак процеса организовања деловања пензионерских удружења у социјалном дијалогу са надлежним државним институцијама, у смислу предстојећег састанка на коме ће

формулисати заједничке захтеве са којима ће изаћи пред Владу и државне органе.

Током два дана саветовања, обраћања и излагања имали су и представници Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства за бригу о породици и демографију, Савеза пензионера Војводине, Удружења пензионера Србије „Независност“, Удружења синдиката пензионера Србије, Удружења „AMITY – Снага пријатељства“, као и коаутори публикације „Социјална сигурност и будућност пензионера у Србији“.

В. Кадих Станковић

Нови директор Покрајинског фонда ПИО

Управни одбор Републичког фонда ПИО, на седници одржаној 13. децембра ове године, донео је одлуку о именовану Милана Шућака, дипломираног економисте из Новог Сада, за директора Покрајинског фонда за пензијско и инвалидско осигурање. Поступак за именоване директора Покрајинског фонда спроведен је у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању и Статутом РФ ПИО, којима је прописано да директора Покрајинског фонда именује Управни одбор Фонда, на предлог надлежног органа Аутономне покрајине. Директор Покрајинског фонда именује се на период од четири године.

Милан Шућак, нови директор ПФ ПИО

Милан Шућак рођен је у Новом Саду 1982. године. Дипломирао је на Економском факултету у Суботици, одељење у Новом Саду, на смеру Финансијски менаџмент и рачуноводство.

Више од 11 година радио је у приватном сектору, у банкарству. Године 2021. прелази у јавни сектор – у Покрајински секретаријат за спорт и омладину, на место саветника, а затим у Покрајински фонд ПИО, где је био на позицијама саветника директора Покрајинског фонда, заменика директора ПФ ПИО и шефа Кабинета у Покрајинском фонду.

Милан Шућак је члан стрељачког клуба СД „Нови Сад 1790“; вишеструки је првак државе у свим категоријама (појединачни и екипни), и дугогодишњи државни репрезентативац и освајач медаља на Балканским првенствима.

Говори енглески језик.

Г. О.

ДИРЕКТОР ФОНДА ПИО СА ПЕНЗИОНЕРИМА У ЗАЈЕЧАРУ

Најбоља је непосредна комуникација

Директор Реља Огъеновић на прослави зајечарског Удружења пензионера

Удружење пензионера града Зајечара, у сарадњи са Градском управом, организовало је предногодишњу прославу за пензионере тог града, у којој је учествовало неколико стотина пензионера. Прослави су присуствовали и директор Фонда ПИО Реља Огъеновић са сарадницима, помоћник градоначелника Милан Станковић и други представници Градске управе, као и председник Удружења пензионера града Зајечара, Мирослав Богосављевић.

Поздрављајући домаћине прославе и присутне пензионере, директор Фонда је нагласио значај непосредне комуникације и конструктивне сарадње коју Фонд развија са пензионерским удружењима.

– Само на оваквим местима и оваквим догађајима имамо непосредну сарадњу где можемо да разговарамо шта је оно шта вама треба, шта

је оно што ваша држава и ваш Фонд ПИО могу да ураде за вас, и не постоји ниједан округли сто, ниједан састанак, ниједна конференција која може да замени ово непосредно дружење које је град Зајечар организовао за своје пензионере – рекао је Реља Огъеновић.

Директор Фонда ПИО је такође подсетио присутне да Фонд сваке године издваја све више средстава за друштвени стандард корисника пензија, и за наредну годину издвојиће 1,4 милијарде динара за све видове друштвеног стандарда. Захваљујући томе Фонд ће моћи да финансира опоравак пензионера у броју који је једнак пријављеним капацитетима у бањама, да подели 75 хиљада пакета солидарне помоћи, а биће више средстава и за социјалну интеграцију пензионера кроз културне и спортско-рекреативне манифестације. **Г. О.**

Увек добра сарадња Фонда и Савеза

У Новом Саду је, 16. децембра, одржана седница Извршног одбора Савеза пензионера Војводине, а потом и Скупштина овог савеза. У име Републичког фонда ПИО седници ИО присуствовала је Светлана Ђуретић, саветник директора Покрајинског фонда, а Скупштини су присуствовали и директор Покрајинског фонда, Милан Шућак, као и заменик директора ПФ ПИО, Александар Илић.

Светлана Ђуретић је на седници Извршног одбора говорила о бесплатној рехабилитацији корисника пензија, као једном од видова друштвеног стандарда, и осврнула се на традиционално добру сарадњу коју Фонд има са Савезом пензионера Војводине, као и са свим пензионерским удружењима.

– Према подацима Фонда, до последњег дана новембра ове године, укупно 3.640 корисника

Челници ПФ ПИО на Скупштини СПВ

пензија са територије Покрајинског фонда било је упућено на бесплатан опоравак у неку од бања Србије, а на листама жеља корисника се поред пет војвођанских бања, нашло и седам бања са територије централне Србије. Упућивање корисника на рехабилитацију о трошку Фонда и даље траје, па ће укупан број оних који ће ово право искористити до краја године бити већи. Оно што је нама нај-

важније јесте да су корисници задовољни и овом могућношћу коју им Фонд пружа, као и услугама које током рехабилитације добију. Оно што нашим корисницима такође много значи јесу пакети солидарне помоћи, за које се ове године помоћу средстава Фонда постарао Савез пензионера Србије, а посебно бих нагласила да су пакети први пут били једнообразни и да је до сваког корисника који је оства-

рио право на овај вид друштвеног стандарда, стигао пакет исте садржине, без обзира на то из ког је краја Србије – каже Светлана Ђуретић.

На Скупштини СПВ обратио се директор Покрајинског фонда, Милан Шућак, који је поздравивши све присутне изразио наду и уверење да ће се добра сарадња која постоји између Фонда ПИО и Савеза пензионера Војводине наставити и убудуће. Присутне је том приликом поздравио и заменик директора Покрајинског фонда, Александар Илић, који је подсетио да су захваљујући недавним изменама Закона о ПИО пензије редовно усклађене од децембра ове године, а не од јануара као што је то до сада било, и да сви пензионери могу да очекују исплату својих припадљивости увећаних за 10,9 одсто, у јануару, већ пре Божића.

В. Кадиф Станковић

ФИЛИЈАЛА РФ ПИО ЗРЕЊАНИН ПОНОВО НА СТАРОЈ АДРЕСИ

Бољи услови за странке и за запослене

Након завршене реконструкције и адаптације пословне зграде, Филијала Фонда ПИО у Зрењанину од 17. децембра 2024. године поново је на старој адреси, у улици Краља Александра I Карађорђевића 2а. Сви послови који се односе на права из ПИО, исплату пензија и новчаних накнада, као и вештачење по захтевима за остваривање права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица и по основу телесног оштећења од овог дана се обављају на тој локацији.

– Вратили смо се на нашу матичну адресу, странке се примају уобичајеном динамиком, а већ другог дана од пресељења обављено је и прво медицинско вештачење по захтевима за туђу негу и помоћ. Услови су знатно побољшани и за запослене и за странке, а зграда из 1962. године сада је као нова – каже директор Филијале Зрењанин, Дејан Димитријевић.

Филијала Фонда у Зрењанину је у потпуности реконструисана

Фонд ПИО у Зрењанину пословну зграду дели са тамошњом испоставом РФЗО, због чега се често дешавало да се странке мешају. Од сада ће такве компликације бити избегнуте, јер је једна од новина и то што ће зграда бити физички подељена.

Филијала Зрењанин покрива читав Средњобанатски округ и надлежна је и за четири испоставе: Нову Црњу, Нови Бечеј,

Сечањ и Житиште. Сва медицинска вештачења обављају се у Зрењанину и зато се посебно водило рачуна о потребама и могућностима особа са инвалидитетом.

Планом јавних набавки РФ ПИО било је предвиђено је да се уради реконструкција и адаптација пословне зграде Филијале Зрењанин, а да би тај посао био квалитетно урађен, Филијала је била привремено измештена на

другу локацију, па су послови из делокруга рада Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у међувремену обављани на адреси Чарнојевићева 1а.

Пословна зграда зрењанинске Филијале је у потпуности реконструисана, а приликом радова коришћена је најсавременија грађевинска опрема.

М. Симовић-Максимовић

Отворена Палата науке

У Београду је, на адреси Краља Милана 11, у простору од 5.500m² у једној од најлепших београдских зграда отворена Палата науке – први центар за истраживање и популаризацију науке у Србији и највећи у региону.

Палату науке отворила је Задужбина Миодрага Костића и његов је поклон српском друштву, а овај пројекат је вратио задужбинарство на велика врата, имајући у виду да се ради о највећем појединачном давању за филантропију на овим просторима још од почетка прошлог века.

Посетиоце Палате науке очекује стална изложбена поставка са више од 30 интерактивних и едукативних експоната, кроз које су на популаран начин приказане научне појаве и открића о човеку, Земљи, технологији и свемиру. Међу експонатима посебно се издваја највећи интерактивни глобус у Европи, пречника три метра, који ће емитовати више од 500 различитих пројекција користећи НАСА базу података. Прва гостујућа изложба обрађује тему ајкула, а стигла је из Природњачког музеја из Њујорка.

У Палати науке налази се и планетаријум са 36 седећих места, најсавременијег аудио-видео система, који посетиоцима пружа визуелни спектакл од 360 степени, уз пројекције о тајнама свемира које се смењују на сваких сат времена. Међу садржајима су и Дечији научни кутак, ресторан, књижара и научни кафе у коме вам кафу може послужити робот. Палата располаже и простором за организацију догађаја у коме ће се организовати панели, радионице и предавања.

Радно време Палате науке је од уторка до петка од 10 до 18 часова, и суботом и недељом од 11 до 19 часова. Улазнице се могу купити на лицу места на благајни, као и онлајн путем сајта.

Србија у четири топ туристичке дестинације

Србија се на новој Би-Би-Сијевој листи нашла међу четири најатрактивније туристичке дестинације у свету, заједно са Мароком, Гренландом и Грузијом. Како се наводи, Србија, некада скривени драгуљ Балкана, постала је атрактивна дестинација захваљујући нетакнутој природи, богатој култури и препознатљивом гостопримству.

У тексту који је објавио британски медијски гигант истиче се да је наша земља својим јединственим спојем природних лепота и културног наслеђа освојила срца путника из различитих делова света и глобално се позиционирала на туристичкој мапи.

Угледни британски саветник за туризам, Џорџ Колвин Сли изјавио је да грађани Србије воле стране туристе. Он је истакао да је Србија неоткривена туристичка дестинација за многе. Фокус је на одрживом развоју и ослања се првенствено на искуства природних лепота. Планине привлаче скијаше зими и планинаре лети, еко-туризам се развија у брдским и планинским пределима заједно са очувањем биодиверзитета, а на природним изворима изграђена су одмаралишта и хотели са велнес садржајима.

Новогодишњи базар у Народном музеју

Хуманитарни Новогодишњи базар одржава се традиционално у оквиру новогодишњих активности Народног музеја Србије у Београду, у циљу подршке хуманитарним и друштвено ангажованим активностима.

Базар је ове године окупио више од десет удружења и организација које се баве пружањем подршке угроженим и маргинализованим групама, образовањем и инклузијом деце и одраслих: Београдско удружење за помоћ особама са аутизмом, Школа за основно и средње образовање „Вожд“, Дневни боравак „Сунце“, Центар „Звезда“, Удружење „Дечије срце“, Цепора, Удружење „На пола пута“, Центар за смештај и дневни боравак деце ометене у развоју Стари град, Центар за интеграцију младих, као и часопис „Лице улице“. Посетиоци Базара су имали прилику да се у празничној атмосфери упознају са радом удружења, да купе неке од њихових производа и рукотворина и на тај начин помогну онима којима је најпотребније. Сав приход од продаје усмерен је подршци и наставку рада ових важних иницијатива.

Славили пензионери Народне банке

Удружење пензионера Народне банке Србије, 12. децембра уприличило је прославу поводом још једне успешно завршене године пуне активности и постигнућа.

Свечаности одржаној у Дому војске присуствовали су и Ружица Белановић, председница Градске организације пензионера Београда, Слободанка Цеца Илић, председница УП Банке Поштанска штедионица, као и председници других пензионерских удружења.

Марија Нешковић, председница Удружења НБС, истакла је да је 2024. година за ову организацију била веома успешна. Поред учешћа на спортским такмечењима и хуманитарним акцијама, организовани су излети, посете позориштима и изложбама, чиме је додатно обogaћен друштвени живот чланова.

На свечаности су додељене захвалнице бројним удружењима са којим је остварена успешна сарадња, а после радног дела уследио је свечани ручак.

Врњачка Бања: огревно дрво за угрожене

Центар за социјални рад Врњачка Бања, уз подршку локалне самоуправе, покренуо је акцију поделе огревног дрвета за породице из рањивих група које су стални корисници социјалне помоћи. На евиденцији се налази 120 породица, а свака ће добити по два метра огревног дрвета. Оним породицама које се не греју на огревно дрво, биће обезбеђен новчани износ за плаћање рачуна за електричну енергију.

Овакав вид помоћи који Центар за социјални рад Врњачка Бања спроводи трећу годину заредом олакшаће зимске дане онима који се суочавају са финансијским тешкоћама, каже директорка Центра Сандра Николенџић.

Просечна зарада у октобру – 98.538 динара

Просечна бруто зарада обрачуната за октобар 2024. године износила је 136.173 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 98.538 динара, саопштио је Републички завод за статистику.

Раст бруто и нето зарада у периоду јануар-октобар 2024, у односу на исти период прошле године, износио је 14,4 одсто номинално, односно 9,3 процента реално.

У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за октобар 2024. номинално је већа за 13,7, а реално за 8,8 одсто, док је просечна нето зарада већа за 13,6 одсто номинално, односно 8,7 одсто реално.

Медијална нето зарада за октобар 2024. године износила је 76.895 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Обележено 80 година листа Јединство

Доделом признања и поставком изложбе са око 150 изабраних наслова објављених од периода оснивања до данас, у Галерији Дома културе „Грачаница“, приштински лист Јединство, једини штампани лист на српском језику на Косову и Метохији, обележио је осамдесет година постојања и рада.

– Када сумирамо све, можемо казати да је Јединство прича о Косову и Метохији, прича где људи пишу о људима, прича о свим дешавањима која су се одиграла ових осам деценија. Толико топлих прича, истинитих, аргументованих, осамдесет година дружења са читаоцима – рекла је поводом јубилеја директорка листа Рада Комазец.

Лист је покренут у време ратних окршаја, 1944. године. У првом броју донео је вести са фронта, касније и текстове о ослобођењу, али и првом возу који је новоизграђеном пругом стигао у Косово Поље. Историја листа и новинске издавачке куће Јединство уједно је и историја послератне штампе и издаваштва Срба на простору Косова и Метохије. Од тада до данас, лист остаје веран опредељењу да својим именом и делом чува јединство српског народа на КиМ.

Удружења новинара Србије, поводом јубилеја, доделило је Јединству повељу уз речи да је обележавање 80 година постојања велики час историје.

Црвени крст: Суплементи и витамини за старије

Црвени крст Београд је, у сезони вируса и грипа, а у сарадњи са фармацеутском компанијом обезбедио поклоне корисницима Установе Геронтолошки центар Београд – осам хиљада кутија суплемената и витамина, вредности три и по милиона динара. Тим поводом је, 16. децембра, организовано предновогодишње дружење у Дому Бежанијска коса, а добро расположење владало је и међу корисницима и међу волонтерима ЦК.

– Донација се састоји од пантенол крема и витаминских препарата веома битних за превенцију вирусних инфекција и побољшање имунитета. Суплементи садрже оптималне дозе витамина Д, витамина Ц, цинка и селена, чији унос је нарочито потребан особама старије животне доби. Представници компаније донатора истакли су важност адекватне суплементације за очување здравља, превенцију болести и квалитет живота – кажу у УГЦБ.

Подела пакета у служби побољшања и очувања здравља полако постаје традиција, с обзиром да је Црвени крст и прошле године у зимском периоду дистрибуирао свим домовима УГЦБ и члановима Дневних центара и клубова за старије око 15.000 комада различитих суплемената.

„Туристички цвет“ ове године припао Нишу

Туристичка организација Ниша добитник је награде „Туристички цвет“ за 2024. годину. Награда се додељује већ 39 година и најпрестижније је признање у области туризма у Србији. Додељује се за изузетна остварења у дизањању квалитета туристичких услуга и за допринос развоју, унапређењу и промоцији туризма. У конкуренцији је ове године било 144 кандидата.

У образложењу за награду се каже да је Туристичка организација Ниша препозната по континуираном раду на очувању културне баштине, развоју туристичког потенцијала и промоцији града као атрактивне дестинације.

Иначе, нишка ТО у 2025. обележава 30 година постојања и једина је организација у земљи која већ 25 година самостално организује Међународни сајам туризма у Нишу. Уз то, управља са четири инфо центра и Визиторским центром у Церју, а у њеној организацији послује и Конгресни биро Ниш који је значајно допринео развоју конгресног туризма.

Туристички посленици Ниша поручују да је ово велико признање подстрек и обавеза да са још више ентузијазма и љубави обављају свој посао.

Топола: бескаматна средства за пољопривреднике

Општина Топола, Фондација „Ана и Владе Дивац“ и Агенција за рурални развој општине Топола, потписали су уговор о оснивању Локалног фонда за развој пољопривреде чиме је ова општина постала двадесета у Србији која је активирала такав фонд уз подршку Америчке агенције за међународни развој (УСАИД). Обезбеђено је четири милиона динара за подршку газдинствима путем бескаматних финансијских позајмица. Фонд је основан у сарадњи са пројектом „Велика мала привреда“, који финансира УСАИД.

Основни циљ Фонда је улагање у унапређење пољопривредне производње на територији општине Топола. Конкретни услови конкурса биће договорени и ускоро објављени кроз јавни позив, а планиране су и информативне сесије за заинтересоване пољопривреднике и прерађиваче.

Поред Тополе, од 2020. основано је и активно још 19 фондова широм Србије уз подршку УСАИД-а: у Богатићу, Љубовији, Бабушници, Голупцу, Сечњу, Чајетини, Врању, Пријепољу, Сврљигу, Ражњу, Ужицу, Димитровграду, Брусу, Великом Градишту, Новом Пазару, Власотинцу, Новој Црњи, Великој Плани и Аранђеловцу. У плану је оснивање још три таква фонда.

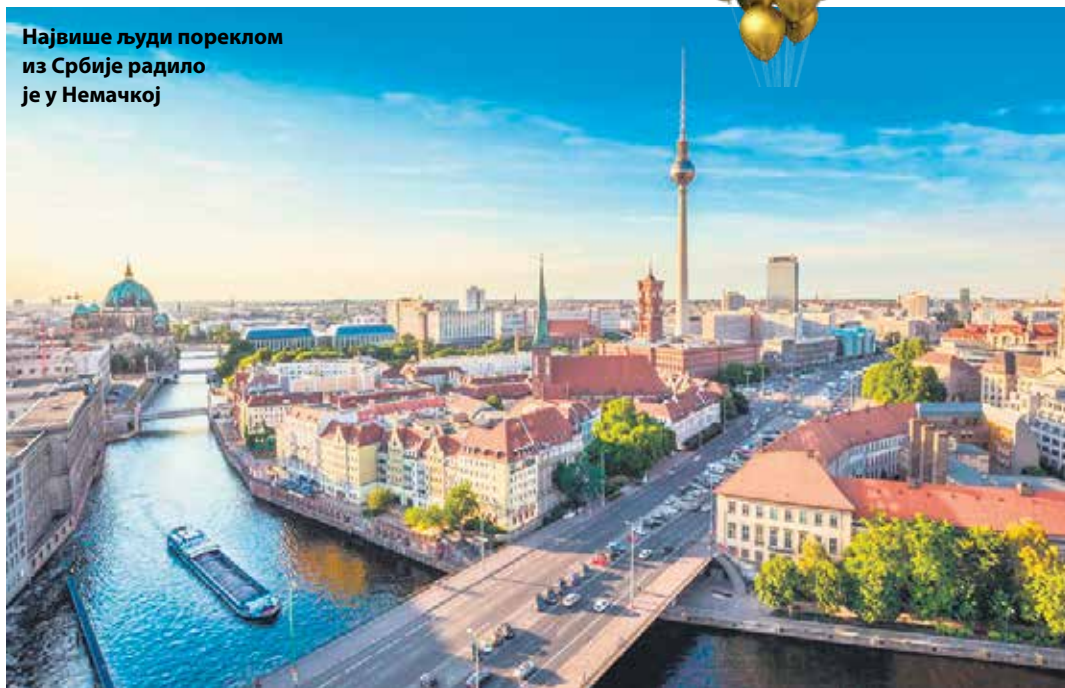
ШТА СЕ ДЕШАВА КАДА НЕКО ИМА СТАЖ У ВИШЕ ЗЕМАЉА

Сразмерне пензије

Говори српски да те цео свет разуме. Сви знамо ту изреку и она је заиста донекле тачна. Наравно, захваљујући нашој дијаспори. Нема грађанина Србије који нема пријатеље или родбину негде у иностранству, а многи су и сами прешли границу у потрази за бољим животом. Године пролазе, а једном на ред дође и пензија. И, показало се, ту се често праве грешке. Непознавање међународних споразума о социјалном осигурању и начина остваривања права на пензију у више држава понекад доведе и до озбиљних пропуста. Пракса говори да се поједини осигураници одлучују да захтев предају у оној држави у којој имају највише стажа или из које очекују најповољнији износ пензије, а било је и случајева да се при подношењу захтева „не пријави“ стаж у иностранству са намером да се у другој држави право оствари непосредним подношењем захтева. Разлог је вероватно у стрепњи да би српски стаж могао неповољно да утиче на инострану пензију. Република Србија има закључен споразум о социјалном осигурању са 35 држава, а један од циљева споразума је да пензионисање буде лакше. Жеља нам је да осигураницима који су радили у иностранству одговоримо на најчешће постављана питања, а даћемо информације и онима који су радили у државама са којима не постоји споразум.

Пре свега, важно је нагласити да се захтев за пензију подноси искључиво у држави у којој осигураник има пребивалиште, односно без обзира на број држава, подноси се само један захтев. Захтев поднет у једној држави, сматра се захтевом за пензију у свим државама у којима осигураник има стаж, а то значи и да ће се у свим државама прихватити исти датум подношења захтева. Зато је и важно да подносилац захтева наведе све државе у којима је радио и

Највише људи пореклом из Србије радило је у Немачкој

да уз захтев приложи одговарајуће доказе о стажу. Уколико се доказима о стажу не располаже, потребно је у захтеву што прецизније навести послодавца и тачна места и периоде рада. Наравно, ово се односи на запослење, али и на било који други рад који је према правним прописима поједине државе предвиђен као обавезно пензијско осигурање.

По подношењу захтева за пензију, прва обавеза Фонда је да утврди пензијски стаж навршен у Републици Србији. Уколико је трајање тог стажа довољно за остваривање права на пензију, приступиће се доношењу решења и утврдиће се право на тзв. самосталну пензију. За овакву пензију, стаж навршен у иностранству није потребно урачунавати и из тог разлога не чека се потврда стажа из иностранства. По доношењу решења, у све државе у којима је навршен стаж упутиће се одговарајуће обавештење о захтеву, уз потврду стажа који је навршен у Србији. Уз допис се прилажу и сви расположиви докази о стажу у иностранству. Изузетно, за покретање поступка у појединим државама осигу-

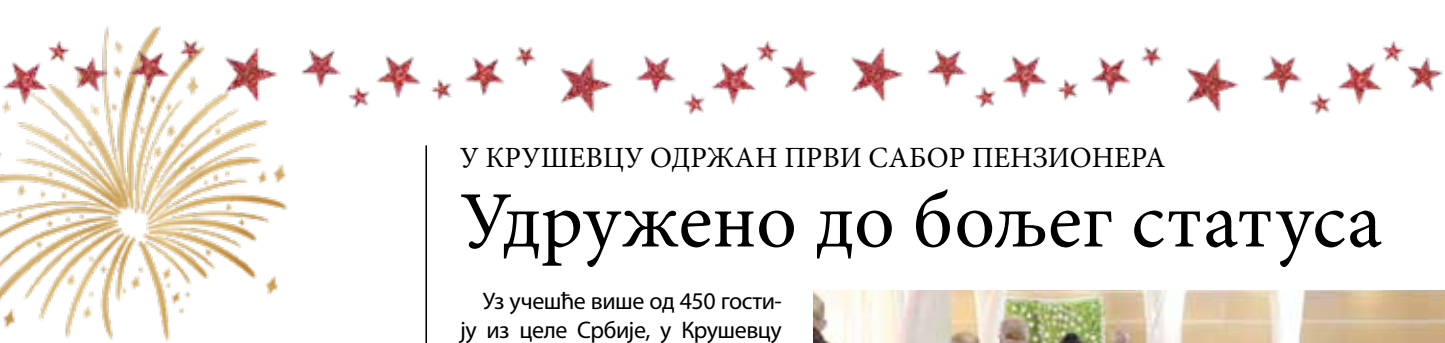
раници треба да попуне и образац захтева који та држава прописује. Са том обавезом упознаће их радници Фонда ПИО.

Иностранци носиоци по достављеној документацији спроводе поступак и одлучују о праву на пензију. Наравно, остваривање права на пензију у Србији не значи да су услови испуњени и у иностранству. Свака држава примењује своје прописе и сасвим је могућа ситуација да старосни пензионер мора да сачека навршење још неке године живота за страну пензију или да српски инвалидски пензионер не испуњава иностране услове. Наравно, могућа је и обрнута ситуација, односно да су услови друге државе „блажи“, па да осигураник раније добије пензију из иностранства него у Србији. У случају да по спроведеном поступку осигураник добије српску пензију, али за инострану не испуни услове, потребно је да по испуњењу услова поново поднесе захтев и то поново у држави у којој живи, без обзира на то што се тај захтев односи искључиво на инострану пензију.

У случају да стаж навршен у Србији није довољан за испу-

њење законских услова за пензију, неопходно је затражити потврде стажа из свих земаља у којима је тај осигураник радио. Пошто оваква ситуација може и знатно да одложи почетак коришћења пензије, пожељно је да осигураници и пре подношења захтева за пензију Фонду поднесу захтев за утврђивање стажа у иностранству. На тај начин могу и да избегну изненађења у погледу трајања навршеног иностраног стажа. По пријему потврда и испуњењу услова, решењем ће се утврдити право на сразмерну пензију, а у укупан стаж ће се сабрати сви навршени стажеви, или само инострани стаж који уз српски чини довољан збир за испуњење услова. Начин сабирања стажа зависи од закључених споразума.

Када се одређује висина сразмерне пензије, у обрачун се узимају искључиво зараде остварене у Србији. Затим се висина пензије одређује као да је сав урачунат стаж навршен у Србији, а потом се од тако добијеног износа обрачунава сразмеран део који одговара уделу српског стажа у укупном трајању. Сличан принцип примењу-

У КРУШЕВЦУ ОДРЖАН ПРВИ САБОР ПЕНЗИОНЕРА

Удружено до бољег статуса

ју и друге државе. Не може да се догоди да, на пример, ниже зараде у Србији умање француску, словеначку или канадску пензију, што је често бојазан будућих иностраних пензионера. Најчешће, сразмерна пензија у Србији не значи да и у другим државама пензије морају да буду сразмерне. Могуће је чак и у једној држави користити једну врсту пензије, а у другој другу – на пример старосну и инвалидску. Од ових правила постоје изузеци, али ће референти који воде поступак на то правовремено упозорити странке.

Споразуми уређују и питање преузимања навршеног стажа који је краћи од минималног прописаног трајања за остваривање права, а та граница је најчешће постављена на 12 месеци. Ипак, у неким државама је и краћи стаж довољан за пензију. Ако је стаж толико кратак да је споразумом искључено остваривање права у држави у којој је навршен, он ипак не пропада. Правило је да се такав стаж сабира као да је навршен у држави у којој постоји право на пензију.

Они који су радили у државима са којима нема споразума не могу да рачунају на могућност сабирања стажа. Право на пензију оствариће само ако у тој држави имају довољно стажа, или ако су радили и у некој трећој држави са којом та држава има споразум. При одлучивању о пензији у Србији стаж у држави „без споразума“ као да ни не постоји, па тако ни могућност за сразмерну пензију. Чак ни захтев не може да се поднесе у Србији, осим ако га изузетно прихвате дипломатске мисије те државе. Наравно, увек остаје могућност да се пошаље поштом, али јасно је – ко је радио у држави са којом не постоји споразум о социјалном осигурању, у далеко је неповољнијој позицији од оних чија се држава налази на списку 35 уговорница.

М. Мирић

Уз учешће више од 450 гостију из целе Србије, у Крушевцу је, 12. децембра, одржан први Сабор пензионера. Поздрављајући присутне координатор удружења пензионера за Расински округ и члан Извршног одбора Савеза пензионера Србије, Миљко Минић, истакао је да је циљ окупљања да се пензионери друже и удруже, да размене своја знања и искуства стицана годинама, и да их пренесу млађим генерацијама и онима који желе да уче на искуству старијих.

– Уверења сам да само овако, заједничким снагама можемо премостити препреке које нас сналазе у овом златном добу, наћи начине да превазиђемо одређене проблеме и евентуалне болести, помогнемо члановима којима је наша удружена снага потребна, али и да докажемо и покажемо да и после пензије може достојно и лепо

На Сабору пензионери из целе земље

да се живи, јер је социјализација вид очувања и физичког и менталног здравља. Зато су се нашем саборовању одазвали бројни пензионери из целе државе, а поред забаве, добре хране, ђаконија и специјалитета, ми размишљамо и предлажемо начине за бољи положај пензионера у сарадњи са релевантним институцијама, боримо се за бољи статус најстаријих и за једнака права – навео је Минић и нагласио да је то разлог због којег и постоје удружења, те да

су најактивнији када је неком од чланова потребна ургентна и брза помоћ.

Он је истовремено најавио и велики скуп пензионера у Крушевцу, у јуну наредне године, и истакао да ће јавност и пензионери о свим активностима бити благовремено обавештени.

Саборовању пензионера у Крушевцу, поред осталих, присуствовао је и градоначелник Крушевца Иван Манојловић и заменица градоначелника Снежана Радојковић. **Д. Карајовић**

ОДРЖАНА СВЕЧАНА СЕДНИЦА ГОП БЕОГРАД

Одлазећа година успешна

Свечана седница Извршног одбора Градске организације пензионера Београда одржана је 17. децембра ове године у просторијама ГОП-а, у Париској 9. Након усвајања Записника са претходне седнице, на Дневном реду била је информација о Четвртој спортско-рекреативној манифестацији пензионера Београда – „Меморијал Василија Белобрковића“, као и поступак упућивања корисника пензија на бесплатну рехабилитацију и поделу пакета солидарне помоћи за 2025. годину.

– Волимо да изместимо Олимпијаду, да не буде увек у Београду, али да ипак због практичних разлога буде близу и наш је предлог да овај пут буде у Обреновцу, у другој половини маја. Што се тиче ове друге тачке, како смо видели на саветовању у Врњачкој Бањи, очекујемо да ће конкурси за бање убрзо бити расписани, колико већ у јануару. Оно што смо чули тамо је да ће бити повећани износи средстава и за бање и за пакете – рекла је председница ГОП-а Ружица Белановић и позвала гранска удружења да се, као што су то учинили када је у питању бањска рехабилитација, укључе и у обраду захтева за пакете, а све у интересу пензионера.

– Циљ је да помоћ добије што више пензионера, а од нас можете да очекујете сарадњу на дневном нивоу што се тиче и једног и другог конкурса – навела је Белановић која је искористила прилику и да присутним председницама

Обраћање председнице Ружице Белановић

општинских и гранских удружења честита успешно завршену радну годину и Нову 2025.

Градска организација пензионера Београда је добила још једног партнера пошто је на скупу потписан Уговор о сарадњи са „Сава осигурањем“ у вези са обављањем техничког прегледа и регистрације возила.

Након свечане седнице организовано је предновогодишње дружење и ручак.

М. Симовић-Максимовић

ВРСТЕ УГОВОРА О РАСПОЛАГАЊУ ИМОВИНОМ

Добročини и теретни правни послови

Тема уговора којима се расподељује имовина стечена за живота и њихове одлике увек је актуелна. Наша саговорница на ту тему, Светлана Марјановић, адвокат из Београда, подсетила је на најважније карактеристике ових уговора, и поделила запажања на основу своје дугогодишње адвокатске праксе.

На самом почетку, подсећање да уговоре већ годинама уназад не оверава суд, већ јавни бележник, на иницијативу уговорних страна.

– Пре свега бих истакла да међу мојим клијентима и особама које ми се обраћају за правни савет и помоћ има много старијих лица која су у великој недоумици шта да учине са својом имовином, која тешко живе, сами су, болесни, немају наследнике, неопходна им је туђа помоћ али се не одлучују лако на корак склапања било каквог уговора. И док размишљају колико би им значао неко ко би им ове дане употпунио, учинио садржајнијим, где би имали квалитетнију исхрану, негу, хигијену, а најпре саговорника за разговор о свему кроз шта пролазе, најалост или нису упознати или погрешно тумаче прописе, и у страху су да их неко не изневери и да не изгубе своју имовину, па се грчевито држе онога што имају. Свакако, мишљења сам да наша старија популација треба да размисли о томе ко ће и на који начин располагати њиховом имовином након њихове смрти. Они, рецимо, завештањем могу оставити своју имовину конкретном физичком лицу или правном лицу, односно некој институцији. Уколико ипак за живота не одлуче шта би са својом имовином, а немају наследника, имовина остаје општини на којој се непокретност налази, граду или Републици – објашњава Светлана Марјановић.

Када је реч о остављању имовине наследницима, углавном се прво помисли на завештање, односно како се то некада називало – тестамент.

Како нам објашњава Светлана, завешталац на овај начин своје добро некоме оставља иза своје смрти, а завештање може имати неколико облика.

– И даље је присутно и егзистира својеручно завештање, у коме ће завешталац написати коме након смрти жели да остави своју имовину и које ће потписати сам или у присуству два сведока. Завештање се чак може оверавати пред јавним бележником где ће завешталац такође изнети своју последњу вољу. Обавезан део завештања је навођење да је завешталац при здравој свести и разуму, да је упознат са овим правним послом, као и да имовину оставља без принуде и присиле. Пошто је у питању израз нечије добре воље, завештање не подразумева никакве услове које би онај коме је имовина завештана требало да испуни. Иако је реч о последњој вољи завештаоца, пракса показује да се и завештања мењају, некада и по више пута. У оставинском поступку који се води пред јавним бележником надлежним за територију општине на којој је завешталац живео, завештање се чита, наследни учесници га могу признати и прихватити као такво, а уколико га не прихвате, суд прекида оставински поступак и упућује на парницу. Искуства су различита, али махом се признаје завештање потписано од стране завештаоца и оставинско решење јавног бележника бива правоснажно – наводи Светлана Марјановић.

За разлику од завештања, уколико уговором треба да се прецизирају и обавезе које би особа којој се имовина након смрти оставља требало да испуни, у том случају се склапа уговор о доживотном издржавању.

– Овај уговор се закључује између примаоца и даваоца издржавања, и њиме је јасно дефинисано да је давалац издржавања у обавези да брине о примаоцу издржавања, како би након његове смрти наследио његову имовину. Иако овај уговор увек има исту форму, он може бити проширен уколико уговорне стране имају неке специфичне захтеве – каже наша саговорница.

Она наводи да је уговор о доживотном издржавању теретан правни посао и непокретност којом је примаоца издржавања располагао кроз овај уговор неће бити предмет у оставинском поступку након смрти примаоца издржавања.

– Данас, приликом овере уговора о доживотном издржавању, који се оверава пред јавним бележником, бележник тај уговор прослеђује Републичком геодетском заводу, Катастру непокретности на општини на којој се налази предметна непокретност, који кроз забележбу констатује постојање уговора о доживотном издржавању. Након смрти примаоца издржавања, давалац издржавања доказом чињенице смрти – изводом из матичне књиге умрлих, брише забележбу и аутоматски се уписује као носилац права својине. То је изванредна пракса, јер се таквим уписом штити давалац издржавања. Раније, док пракса ове забележбе није успостављена, било је изиграних лица од стране примаоца издржавања, који су у међувремену отуђивали ту непокретност и закључи-

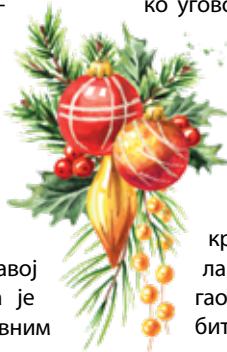
Светлана Марјановић

вали уговоре са трећим лицима – каже Светлана Марјановић.

Поништај уговора о доживотном издржавању може да иницира било која од две уговорне стране, а поступак се спроводи пред надлежним судом на територији где се предметна непокретност налази. Такође, Закон о наслеђивању предвиђа и да на захтев законских наследника примаоца издржавања суд може поништити уговор о доживотном издржавању ако због болести или старости примаоца издржавања уговор није представљао никакву неизвесност за даваоца издржавања.

Како Светлана наводи, у пракси је било различитих случајева манипулација како од стране прималаца издржавања, тако и од стране давалаца, али су, како каже, ипак бројнија позитивна искуства, и наглашава да је важно бити опрезан и за овакве врсте договора бирати адекватне особе са којима постоје проверени односи и у које се има поверење, било да су у питању рођаци, пријатељи или комшије.

– Уговор о поклону је још једна врста уговора којим се расподељује стечена имовина. У том случају поклонодавац поклања своју имовину поклонопримцу, а имовина постаје власништво поклонопримца одмах по овери уговора. У уговору се обавезно констатује право становања поклонодавца за живота, а све остало у смислу какав ће однос бити између поклонодавца и поклонопримца јесте произвољно у зависности од тога у каквим су односима и до тад били. Поклонопримац нема

никакву обавезу чувања, старанја, па да заузврат добије стан, као што је то случај код уговора о доживотном издржавању. Али, у случају уговора о поклону се очекује благодарност, да поклонопримац не буде осيون, безобразан, да не малтретира, да поштује поклонодавца итд. Код уговора о поклону заштићене су обе стране, а стари Грађански законик из 1929. године, који још увек регулише ову тематику, каже да се такав уговор може поништавати уколико се докаже тешка, груба неблагодарност, а у случају да се поклонодавац нађе у стању сиромашког права, па нема довољно средстава за живот, он такође може да тражи да се уговор поништи – објашњава Светлана.

Пракса показује да најмање судских спорова има у вези са уговорима о куповини неусељивог стамбеног простора. У овом случају продавац продаје неусељив стамбени објекат по цени знатно повољнијој од тржишне и наставља да живи у њему до краја живота. Тек након продајачеве смрти купац улази у објекат који је купио.

– На овај начин обе уговорне стране су на добитку – продајци, најчешће старије особе, буду финансијски збринуте и могу да приуште себи све што им је потребно, одлазак на одмор, рехабилитацију, здравствену негу и слично, а притом живе у свом стану. Са друге стране, купци постају власници непокретности након смрти продавца по знатно нижој цени него да су у њен посед дошли куповином непокретности уговором о купопродаји по цени која је на тржишту у време куповине – образлаже Светлана Марјановић.

И за крај, она напомиње да се приликом реализације било ког од поменутих уговора, плаћа порез на пренос апсолутних права, у износу од два и по одсто процењене вредности имовине, а процену вредности имовине врши Министарство финансија, Одељење управе прихода где се непокретност налази. Једини изузетак јесте уговор о поклону (добродични правни посао) у ком случају су плаћања овог пореза ослобођени само најближи сродници – деца.

Весна Кадиф Станковић

НА ЕТНО САЈМУ ХРАНЕ И ПИЋА У БЕОГРАДУ

Гастрономски угођаји и понеко удружење

Од 5. до 8. децембра, на Београдском сајму, одржан је осамнаести по реду гастрономски доживљај – Сајам етно хране и пића, смотра националних специјалитета припремљених на традиционалан начин и по традиционалним рецептима. Више од 300 произвођача домаћих прехранбених производа посетиоцима је представило своје „посластице“, пружајући им прилику да открију разноликост укуса и мириса које нуди богата кулинарска баштина нашег региона.

У хали два Београдског сајма међу привлачним и лепо упакованим производима оригиналног укуса, нашли су се и комади обуће, одеће, везени и декоративни предмети са етно и традиционалним мотивима. Место су, поред произвођача, мајстора кулинарства и истинских љубитеља хране, нашли и ствараоци рукотворина, међи њима и чланови непрофитног удружења, „И ми смо овде“ који су још једним својим појављивањем и аутентичним називом искористили прилику да на својствен начин пошаљу поруку јавности.

Удружење је врло активно у својој области, а то је под-

Штанд удружења „И ми смо овде“ које окупља маргинализоване групе

Смотра националних специјалитета и рукотворина

стицај друштвене заједнице у решавању потреба и проблема шире циљне групе из категорије маргинализованих грађана. Настало је из потребе и идеје председнице Драгана Јовановић да својој сада двадесетшестогодишњој ћерки Николети, оболелој од церебралне парализе, учини живот достојним сваког човека.

– Николета је и раније била укључена у рад других удружења. Моја ћерка нема ни једну моторну функцију и захтева двадесетчетворочасовну негу и пажњу. Због њеног стања тешко нам је било да увек организујемо превоз, па су активности почеле да се проређују. Овако смо повећали шансе да

буде у друштву и активна колико је то могуће. Зато смо, заједно са другим родитељима и члановима маргинализованих група, одлучили да покренемо једно грађанско удружење. У почетку смо били неформално удружење, а убрзо смо се и регистровали. Тако нам сада, на пример, Спортски савеза осо-

ба с инвалидитетом, са којим од почетка сарађујемо, често обезбеди превоз за наше спортисте – испричала нам је Драгана Јовановић, један од оснивача удружења.

Седиште удружења „И ми смо овде“ је у Земун пољу и има велику подршку и помоћ локалне заједнице и ресорног министарства. Броји преко сто чланова, од тога тридесетак активних. Врло је ангажовано и озбиљно у својим намерама, а то потврђују налози на друштвеним мрежама пуни фотографија са разних дружења, освојених медаља, захвалница, прослава, јубилеја пријатељских организација.

– Имамо наше радионице, а посебно се истичемо у спорту и рукотворинама. Учествовали смо на бројним спортским такмичењима, освојили смо много медаља, у пикаду, боћању, упознали се са стоним тенисом, кошарком... Што се рукотворина тиче, њих излажемо кад год нам се пружи прилика, овог месеца на сајму Етно хране и пића и на Новогодишњем. Планирамо да на исти начин обележимо Бадњи дан и Светог Саву. Ово је наш начин да пркосимо слабој видљивости, односно невидљивости која нас стално прати, нашу децу и нас родитеље – искрена је Драгана Јовановић.

Марија Симиовић-Максимовић

СРЕЋКО ПЕЈОВИЋ, ТРОСТРУКИ УЧЕСНИК ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА

Богата каријера украшена сјајем медаља

Када је спортска каријера у питању, често постављамо питање како се постижу врхунски резултати, шта је све потребно за њих и како спортисти одржавају континуитет и мотивисаност током целе каријере. Можда се одговор крије у једноставности, у приступу стварима које обављамо. Али у тој наизглед једноставности крије се спој многих перформанси, физичке спремности, психолошке отпорности, пажљивог планирања и непрестаног усавршавања.

Срећко Пејовић са Миленком Себићем, бронзаним олимпијцем из Токија

Ово нас упућује на један спорт у коме је таква једноставност неопходна и директна, и на нашег саговорника, Срећка Пејовића, прослављеног стрелца још из периода старе нам СФРЈ.

Срећко је рођен у селу Ловћенац, у Војводини, али је детињство и школовање провео у Сарајеву у које се породица преселила јер му је отац био војно лице. Још у осмом разреду се уписао у пионирску школу стрелаштва у оквиру Стрелачке дружине „Павле Горан“, која се налазила у Првој гимназији, а паралелно са стрелаштвом је почео да тренира и стони тенис у СК „Искра“.

Иако перспективан пионир, због болести је морао је да одустане од такмичарског програ-

ма. Срећко каже да га је стони тенис пратио кроз цео његов живот, а касније ће се испоставити да му је умногоме допринео за целу спортску каријеру. Стрелаштво је наставио у другој години гимназије у стрелачкој дружини „Миле Вујовић Учо“, а то је био један од најјачих клубова у то време који је изнедрио многе репрезентативце.

– Моја дисциплина је била ваздушна пушка а узбрзо сам прешао на малокалибарско оружје. Са 19 година сам постао првак Југославије за јуниоре у гађању ваздушном пушком. Прво такмичење у репрезентацији је било у Београду, фебруара давне 1972, у физкултурној сали Војне академије – присећа се Срећко.

Као млад и перспективан стрелац обарао је југословенске рекорде у малокалибарској и ваздушној пушци, био два пута јуниорски првак Балкана. Са двадесет година је прешао у сениорску репрезентацију, а 1974. на Светском првенству испунио норму за Олимпијске игре у Монреалу 1976. године. Срећко је постигао велики успех и резултат заузевши четврто место у такмичењу малокалибарском пушком у троставу, што је до тада био највећи домет наших стрелаца на ОИ. Потом су уследила бројна такмичења и бројне медаље.

– Памтим тај период по много чему лепом и по успесима које смо остваривали. Издвојио бих шест медаља на првенствима Европе. Имао сам 12 титула првака Балкана, на Медитеранским играма два злата, 1975. у Алжиру и Сплиту 1979, а у Дамаску 1987. сребро и у Алжиру бронзу у другој дисциплини.

Срећко је носилац и два светска рекорда: један на Светском купу у Минхену 1987. за апсолутни рекорд у лежећем ставу (400 од 400 могућих поена) и један екипни резултат са

У златним такмичарским данима

Гораном Максимовићем и Рејмондом Дебецеом 1989. на првенству Европе у Загребу где су били прваци Европе у клечећем ставу. Учествовао је и на Олимпијским играма у Москви 1980. и Сеулу 1988. У то време било је доста такмичења те се Срећко, како каже, наосвајао великих турнира: у Будимпешти три пута, Плзењу, Пекингу, Ослу, Зулу, Копенхагену, Софији и Београду.

Био је у самом светском врху али животне околности нам мењају ток и енергију. По завршетку активне такмичарске каријере окренуо се тренерском позиву па је једно време био селектор кувајтске репрезентације, нешто касније и српске. Срећко каже да је својим залагањем можда и сам допринео каснијем развоју овог спорта.

– Оно што се учи на првом часу стрелаштва је безбедност, то је главно и без обуке о безбедном руковању, одржавању и опреми нема даљег рада. Такође, прави се селекција и одабир, битно је да су деца пажљива и опрезна и да имају свест о томе. Бити требнер је захтевно јер ви носите додатну одговорност – истиче наш саговорник.

Као искусан определио се да води и организационе послове у оквиру Стрелачког савеза. Стрелаштво је један од најмасовнијих спортова у свету, развија се и тех-

нолошки напредује а доласком електронских мета постао је ближи општој популацији.

– Стрелаштво је тежак спорт, суштина је прецизност до које се тешко долази. Човек мора бити и психички и физички стабилан највише због ставова. Опрема је тешка и до осам кг, оптерећење је на кичми, а због психичког набоја и унутрашње борбе морамо бити приземљени.

Срећко је био активан до своје 50. године. Стрелци морају да воде рачуна о томе јер се без кондиције не може.

– Сада у слободно време шетам доста, имам пса који некад мене шета а некад ја њега. Не треба се опуштати у нашим годинама, треба се бавити стварима које су нам доступне, рецимо када обиђе круг око Аде човек се лепо осећа и напуни своје батерије. Свако ангажовање које је умерено и доступно нама пензионерима препоручујем и додао бих да није pamетно само седети у кући и гледати ТВ и телефоне јер нам се метаболизам успори с годинама. Људи се повлаче и затварају али треба то превазићи јер нас разговор са вршњацима и подршка коју једни другима пружамо одржава. Упослити и тело и мозак, лек је за превенцију свих болести – закључује наш ветеран олимпијац.

Љупка Адамовић

Суштина је у доброти

Еlegantно здање и споменик културе, стогодишња вила на Сењаку у улици Васе Пелагића 40, кућа краља Петра I, 12. децембра била је место запаженог друштвеног догађаја током којег су промовисане успешне жене. Наиме, удружење „Миленијумска жена“ у склопу својих активности, с намером да то постане традиција, ове године први пут је доделило награде дамама које су оствариле изузетне резултате у свом пословању и тако дале одређени допринос друштвеној заједници. Награде су додељене у категоријама: привреда, пољопривреда, наука, медицина, култура, уметност, спорт, медији, хуманост и туризам. Удружење постоји 12 година и окупља проактивне жене Србије које деле миленијумске циљеве Уједињених нација и истовремено промовишу успешне жене као пример добре праксе.

Наташа Нешић Момчиловић

Тим поводом, али и неким другим који су претходили номинацији, разговарали смо са једном од четрнаест изузетних дама, добитницом награде из области културе, Наташом Нешић Момчиловић. Наташа је васпитач у Установи за смештај одраслих лица ометених у менталном развоју степена теже и тешке менталне ометености, Дому Кулина код Алексинца. Специјалиста је за стварање позоришних представа са децом и одраслима и већ десет година заједно са својим тимом ради на развијању посебних вештина код људи којима се живот није осмехнуо. Наташа је и креаторка специфичне методе рада са корисницима Дома, настале као резултат двадесетогодишњег рада и праксе, и заслужна је што су представе у којима глуми са корисницима после много година изашле ван

Представа „Маске“ је изузетно примљена код публике

зидова ове установе и стигле у више од 30 градова. А ово је животно-професионална прича дивне Наташе Нешић Момчиловић.

О себи

– Имам 49 година, мајка сам сина од осам година. Живим у Алексинцу, а радим 30 км од њега у једном селу у Дому за особе ометене у развоју теже и тешке ометености. Васпитач сам, моја група је мешовита и у мом павиљону има 40 њих. Иначе Дом Кулина има око 300 корисника, неки од њих су ту скоро цео живот. Пре више од 10 година кренули смо са овим представама, као вид радне терапије који је њима прилагођен. Моје колеге, то јест тим терапеута и ја, покренули смо радионице које су се даље развијале баш по природи корисника. Нисмо имали много литературе коју смо могли да пратимо, већ смо ту причу морали да прилагодимо њима. Из свега тога настале су радионице драмске секције које се раде тимски, односно у осмишљавање и реализацију представа укључен је цео тим терапеута. Углавном радимо са десеторо функционалних корисника. Укратко, то смо ми, мој посао и ја.

О награди

– Ја сам у ствари обична жена, једна од три и по милиона, и то је тако, не бих себе по нечему

другом истицала. Још нисам, што би се рекло, процесуирала утиске о награди, због које се, да се разумемо, фантастично осећам. Како сам већ рекла, у једном моменту сам се запитала зашто баш ја, али неко ме је приметио, жену из једног малог града, и сврстао међу жене које су стварно за дивљење. И ето, ја сам добила награду које још нисам свесна. Иначе пуно ми се лепих ствари десило у последње време, пуно љубави и доброте, дивних људи. И славили смо, прво „Миленијумску жену“, па синовљев рођендан сутрадан. Све ми се ово лепо десило и то је, ако верујете, изашло из мене кроз сузе, то је ваљда мој одговор на све.

О тиму и колегама

– Морам да кажем да ово није само моја награда, него и награда целог нашег тима и сви смо једнако заслужни. У тиму је нас шесторо: Милица Петровић, Тања Живковић, Горан Миленковић, Снежана Обрадовић, Наташа Павловић и ја. У октобру 2022. на гостовању у позоришту „Вук“ упознала сам новинарку Јасмину Никитовић Стојчић и од тада креће наша сарадња. Морам да истакнем да је то сусрет који мења даљи ток ствари. Она нам је много помогла да се доживљај

овог Дома у популацији промени и што су ове две године испуњене путовањима са корисницима, на којима смо упознали предивне људе, људе који зраче добротој и који су чисту љубав корисника прихватили и узвратили љубављу, па чак и донацијама. Тако смо, на пример, од једне Ирене и једног Душана добили ламинат да санирамо под на трећем спрату где радимо. Иначе, схватила сам да има доста добрих људи, а да само треба да се препознају. Највећа помоћ и подршка су нам управо људи који дођу да нас виде.

О представама

– Три представе, такозвани триптих који помаже гледаоцима да преиспитају систем вредности и схвате да је суштина живота у доброти, успеле су да колико толико приближе Дом Кулина. Прва, „Маске“, пропутвала је Србију, чак 33 града, доживљава један леп однос са људима и лековита је за публику. Друга – „Воз живота“, садржајна је и јака, а трећа – „Знаш ли ти ко сам ја?“ је својеврсни перформанс на основу кога се ради и документарни филм. Филм ће се звати „Знаш ли ти ко си ти?“ и заправо то је једини логични одговор на ово прво, тако иритантно питање, а ми смо на њега успели да одговоримо из угла корисника.

Марија Симовић-Максимовић

НИШ

Награду „Стеван Сремац“ деле два аутора

Признање града Ниша, награду „Стеван Сремац“, једну од најпрестижнијих у нашој књижевности, ове године равноправно деле два аутора: Љубомир Живков за роман „Фаркаждин“ и Драгана Тодоресков за књигу прича „У чекаоницама“.

Председница жирија Владислава Гордић Петковић и чланови Стана Динић Скочачић и Михајло Пантић донели су одлуку једногласно након што су размотрили 58 прозних дела створила на конкурс и шест књига које су биле у ужем избору.

Лауреати са признањима: Драгана Тодоресков и Љубомир Живков

У образложењу жирија истакнуто је да се дело „У чекаоницама“ Драгана Тодоресков може читати као фрагментирани роман, зато што јунакиње повезује простор садашњег Новог Сада, као и ратови, сиромаштво, кризе вредности, социјално раслојавање, женски снови и страхови. С друге стране, жири је навео да Љубомир Живков у својој књизи записа и сећања под називом „Фаркаждин“ рекреира свет детињства и животне радости непомућене разочарењима одраслог човека. Додаје се да Живков, као наследник прозе Стевана Сремца, на духовит начин прича причу о менталитету родног Баната.

Ово је била 21. додела награде „Стеван Сремац“, а прошлогодњи добитник је писац из Сомбора Александар Тандуркић, за дело „Лакримаријум“.

Љ. Глоговац

ЈУБИЛАРНИ ДАНИ ГОРДАНЕ ТОДОРОВИЋ У СВРЉИГУ

Награђен рукопис Душана Мијајловића Адског

Петог и шестог децембра ове године у Сврљигу је одржана завршна свечаност 40. песничке манифестације „Дани Гордане Тодоровић“, посвећене песникињи Гордани Тодоровић рођеној у сврљишком селу Драјинац. Иако је умрла веома млада, ова ауторка је за живота створила значајна песничка дела.

Имајући у виду њено књижевно стваралаштво, Сврљиг јој се на најбољи начин одужује. Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг, почев од 1984, сваке године расписује наградни конкурс под њеним именом за необјављени рукопис. Победник ове 40. манифестације је Душан Мијајловић Адски из Ниша за рукопис

Награђени аутор Душан Мијајловић Адски

Жири није имао лак посао

„Не (о)гулати“. Жири у саставу: Горан Максимовић, Радослав Вучковић и Зорица Бранковић Басарић прегледао је 31 рукопис пристигао на конкурс, а одлуку о победнику донео је једногласно.

Првог дана манифестације организована је посета Горданиној завичајној кући у Драјинцу, и у истуреном одељењу ОШ „Добрила Стамболић“ у част песникиње одржана је свечаност. Другог дана је ово-

годишњем победнику, Душану Мијајловићу Адском, уручена Плакета општине Сврљиг и уговор о штампању књиге. Представљена је и одштампана књига „Мала смрт“, чија је ауторка прошлогодшња победница Драгица Стојановић из Зрењанина.

Овогодишњу манифестацију организовао је Центар за туризам, културу и спорт, а покровитељи су били општина Сврљиг и Министарство културе Републике Србије.

С. Ђорђевић

У КРАГУЈЕВЦУ ПРВИ ФЕСТИВАЛ ХОРОВА И ГРУПА КОЈЕ ИЗВОДЕ ТРАДИЦИОНАЛНУ МУЗИКУ

Радост трећег доба

Након Републичке смотре хорова и певачких група удружења пензионера, одржане у октобру у Новом Саду, према пројекту Мирка Барјактаревића, вође Студија „Лепеница“ из Крагујевца, организован је крајем новембра и први фестивал хорова и певачких група које изводе традиционалне песме. Сматра под називом „Радост трећег доба“ одржана је у Крагујевцу, а њен циљ је очување традиције и упознавање младих генерација са нашим националним благом.

На фестивалу је учествовало више хорова из Шумадије и гости из Суботице и Панче-

ва. Част да отвори манифестацију имало је Певачко друштво Удружења пензионера Аранђеловац, химном „Боже правде“ и извођењем још три нумере. Сматра је била ревијалног карактера са тенденцијом да прерасте у такмичарску.

Концерт је одржан у великој сали Књажевско-српског театра, у присуству бројних посетилаца, међу којима је био и проф. др Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије.

По завршеном концерту, учесницима и спонзорима су уручене захвалнице, после чега су се заједно дружили,

Наступ Певачког друштва Удружења пензионера Аранђеловац

уз музику, песму, игру и пригодан ручак у сали УП Крагујевац. Све честитке организатору, Градском удружењу пензионера Крагујевац, на одлично организованом догађају.

Љ. Бошковић

На светској мапи остварења

У професионалном театру „Бора Станковић“ у Врању, од 3. до 5. децембра, одржан је Међународни фестивал документарног филма, на којем је приказано седам остварења из Француске, Републике Српске и Србије. Публика је видела бесплатне пројекције документарца „НепобеДИВ“ аутора Владимира Ристића, „Камен древног сневача 3“ Небојше Илића, „Рафаи Ана“ Игора М. Тохоља, „Живот је маскенбал“ Бранка Лазивића, те филмове „Чекајући крст“ Витомира Митрића, „Изван времена“ Бранке Бешевић Гајић и остварење „Никола Пилић, легенда“ аутора Жељка Мирковића.

Отварајући јубиларну 20. смотру градски већник Саша

Пројекције су увек добро посећене

Стаменковић рекао је да се захваљујући „Документу“ Врање нашло на светској мапи филмских фестивалских градова.

– Сваки документарни филм сведочи о важним догађајима и појединцима, без обзира да ли је

реч о познатим личностима или људима са животне маргине. У документарцима се покрећу теме важне за друштво у датом тренутку. Фестивал је препознатљив културни догађај у Врању – нагласио је Стаменковић.

За 18 година одржано је 20 фестивала документарног филма. Оснивач, организатор и директор фестивала Слађан Стојановић Френки, сниматељ у дописништву РТС-а у Врању, подсетио је да су од 2006. године приказана 232 документарна филма из 30 земаља.

– У протеклих 18 година приредили смо 57 вечери програма. Документарци су приче о људима који су у својој професији остварили значајне успехе и оставили дубоке трагове у друштву. Филмска остварења која су сад одушевила публику настала су ове године – истакао је Слађан Стојановић, дојен српског документарног филма.

В. Пешић

КОЛЕДА ПО ДРУГИ ПУТ У БАНАТСКОМ НОВОМ СЕЛУ

Певали и коринђали у сусрет Божићу

У Хали спортова у Банатском Новом Селу, 7. децембра, уприличен је традиционални Фестивал румунских коледарских песама, културна манифестација у сусрет Божићу, који је потврдио да млади у селима у којима живе припадници румунске националне мањине негују обичаје и традицију предака. Наступили су претежно дечји хорони из дванаест војвођанских места са румунским становништвом и представили део традиције карактеристичне за прославу најрадоснијег хришћанског празника. С обзиром да у тим местима живе или су рођачким везама повезани и припадници осталих народности, сви заједно певају коледарске песме и поштују све традиције и обичаје, као и коринђање на Бадње вече.

Домаћин и организатор манифестације била је Основна школа „Жарко Зрењанин“, а догађај је био веома захтеван јер је имао скоро 500 гостију, већином деце. Запажен допринос организацији дало је и Културно-уметничко друштво „Др Раду Флора“.

Ф. Косо

Представили се хорони из 12 војвођанских места

У СВРЉИГУ ПОЧЕО ТРАДИЦИОНАЛНИ БОЖИЋНИ ФЕСТИВАЛ

Месец забаве и весеља

На отварању председник општине Мирослав Марковић и ансамбл АФА „Осмех“

У Сврљигу је 22. децембра почео Божићни фестивал који ће трајати до средине јануара наредне године. Манифестација која се одржава од 2007. посвећена је традицији, игри, забави и хуманости.

– И ове године на програму су песничке вечери, аукцијске продаје, едукативне радионице, часови о Божићу, здравој храни, о животу у Сврљигу, и наравно игра и песма – каже Јулија Марковић, организатор фестивала.

Душко Живановић је доживотни сврљишки Деда Мраз, који скоро 60 година увесељава дечицу и дели им поклоне и срећу. Он је кренуо раније јер треба да обиђе свако село, школу, поздраве своје другаре и подели око 1.000 пакетића. Сва средства прикупљена у акцијама фестивала биће усмерена у хуманитарне сврхе.

Током трајања фестивала цео градић је у празничном расположењу, а организатор манифестације је сврљишки Центар за туризам, културу и спорт.

С. Ђорђевић

ПРАШТАЊЕ КАО ПРИЛИКА ЗА НОВИ ПОЧЕТАК

Највећи поклон себи

Опроштај је добровољан процес и израз позитивног размишљања

Квалитет и динамика људског живота се непрестано мења, технологија вртоглаво напредује обликујући наше потребе и чини се да живимо значајно другачије од својих предака. Навике смо прилагодили могућностима које су нам доступне, свакодневно функционисање је умногоме олакшано али људска природа остала је иста: сви грешимо и свима нам треба опроштај.

Феномен праштања и психологија и религија сматрају светим јер је лековит за саму особу која опрашта. Уздржавајући се од тражења одмазде за грешке других, ослобађамо се гнева и љутње, нагомиланих негативних емоција везаних за прошлост. Опраштање значи да се заувек одричемо наде да је прошлост можда могла да буде другачија и да смо емотивно и ментално присутни у садашњости.

Разорни догађаји средином 20. века довели су до тога да су се научници озбиљније ухватили у коштац са концептом праштања, посебно психолози који су желели да боље разумеју његов утицај на здравље и добробит човека. Научници са Харварда су након две деценије истраживања у коме су пратили исте испитанике закључили да особе које су склоније опраштању имају мањи ниво депресије и анксиозности, бољи сан, веће самопоштовање и задовољство животом. Особе које дуго у себи задржавају осећања беса и огорчености имају слабији имуни систем, те су подложније разним болестима. Дугорочно излагање негативним емоцијама може довести до повећања нивоа хормона стреса и већег ризика од кардиоваскуларних болести.

Опраштање је уочено као динамички процес са две компоненте: вољном и емотивном. Ми се свесно одлучујемо на чин праштања, али није довољно само рећи или помислити „опростио сам“, неопходно је дубље емоционално ангажовање и спремност да се суочимо са свим негативним емоцијама које смо доживели пово-

дом догађаја у коме смо били повређени. Габор Мате, светски познати лекар који се посебно бави стресом и траумом, у својим предавањима наглашава да човек треба да дозволи себи да буде бесан и да у потпуности осети бес који је ту.

– Јер кад то урадите, он ће се распршити, отпустићете га. Не радите то само да бисте опростили, већ да бисте ослободили себе. Опраштање није због друге особе, већ због вас самих – истиче Мате.

Бес и жеља за осветом нису болест, то је универзална особина људске природе створена природном селекцијом која је нашим прецима помогла да се прилагоде свом окружењу. Али и капацитет за опроштај је вештина коју већ поседујемо, еволуција нас је обдарила њоме као још једним инстинктом за преживљавањем, а може се јасно видети и у животињском свету.

Чињеница је да нема преживљавања без других и није нам потребно чудо, само да научимо да користимо алат који нам је већ на дохват руке. Способност праштања може да се научи, тврди Еверет Вортингтон,

професор Универзитета у Вирџинији, који се више од 30 година бави проучавањем овог феномена.

– Опроштај није исто што и правда и не захтева помирење. Да ли опраштам или не, неће утицати на то да ли ће правда бити задовољена, опроштај се дешава у мени. Они који кажу да је опроштај знак слабости вероватно нису ни пробали и не знају колика је ментална и емоционална снага неопходна за овај сложени процес – изјавио је једном приликом.

У својим многобројним истраживањима Вортингтон је приказао директну везу између капацитета за опроштај и доброг менталног здравља, као и то да превазилажење беса утиче на стварање позитивне слике о себи, самим тим и на веће самопоштовање и самопоуздање. Он сматра да су празници добар повод за „свођење рачуна“ и окретање будућности, те да су идеалан разлог да свакоме опростимо и наставимо са животом без терета, лоших и оптерећујућих мисли.

– Ми никада не праштамо тој особи, него себи, то је унутрашњи чин у коме ја мењам себе, прихватам стварност и одлучујем да напустим осећање гнева. Не постоје неопростиви преступи, ма колико велики били. У ствари, велики преступи су најчешће они који, ако се икада желе превазићи, морају бити опростени. То је највећи поклон који дајемо сами себи – закључује професор Еверет Вортингтон.

Емина Ђирић

Пет фаза опраштаја

Према моделу професора Еверета Вортингтона, емоционални опроштај се одвија у пет корака. Први корак је настојање да сећање на нанету неправду буде што објективније. Следећи корак је покушај да се разуме гледиште друге особе, а у томе ће нам помоћи размишљање о тренутку када смо ми некога повредили и било нам је опростено. Четврти корак укључује јавни опроштај особи која нам је нанела неправду, а пети – подсећање да је опраштање било наш избор.

ДА ЛИ СЕ РОМАНТИЧНИ ХОРИЗОНТИ ВРЕМЕНОМ ШИРЕ ИЛИ СМАЊУЈУ

Како управљати љубављу у старости

Почетком децембра свет је обишла вест да је постављен нови рекорд за најстарије младенце: пар који има укупно 202 године венчао се након девет година везе.

Марџори Фитерман (102) и Берни Литман (100) упознали су се на забави у свом центру за пензионере и истог тог дана су имали први романтични састанак. Ово је други брак и за младу и за младожењу. Литман и његова прва жена били су у браку 65 година док она није преминула 2012, а иако Фитерманова нема деце из првог брака, она је сада пригрлила двоје деце свог партнера и са њим дели његово четворо унучади и деветоро праунучади.

Причу о изузетном пару поделила је Литманова унука Сара Сихерман која је рекла да је породица јако срећна што је њен деда пронашао некога са ким воли да проводи време. Након венчања, чланови породице су предали папире у Гинисову књигу рекорда како би доказали да су њих двоје најстарији живи брачни пар по укупној старости, али за саме младу и младожењу рекорд заиста није важан. Само су срећни што уживају у заједничком времену.

Ова радосна и занимљива вест у време када су ствари у свету углавном много мање забавне, поново је покренула питање прилике за романсу у каснијим годинама.

Идеја о проналажењу љубави касније у животу неком може да изгледа неконвенционално пошто је уобичајена претпоставка да везе, посебно романтичне, постају мање важне с годинама. Друштво најчешће романтизује љубав као младалачку потрагу, али стварност је да љубав не познаје старосну границу. Заправо, једна од кључних заблуда око старења је веровање да се искуства љубави и сексуалности неизбежно смањују с временом. Иако старија популација расте, а технологија забављање чини приступачнијим, стереотипи и даље обликују погледе друштва на њихове везе, па се и сами старији често понашају у складу са тим претпоставкама.

Супротно том уобичајеном веровању, многи људи у респектабилним годинама настављају да траже и доживљавају романтичне везе. Потреба за друштвом, емоционалном везом и интимношћу јесте фундаментална за наше благостање без обзира на године, а везе, кажу стручњаци, могу играти кључну улогу у одржавању менталног и физичког здравља како старимо.

Најстарији младенци на свету, Марџори Фитерман и Берни Литман

У студији објављеној 2023. године, истраживачи у Аустралији су прикупили и обрадили податке 7.694 жене током 20 година. Резултати студије су показали да су оне које су имале задовољавајуће друштвене односе (са члановима породице, партнером, колегама) углавном развиле мање хроничних болести, односно, код више од половине учесница задовољство друштвеним односима било је директно повезано са акумулацијом броја обољења. Због тога је закључак и препорука ове студије да друштвене везе треба сматрати приоритетом јавног здравља у превенцији и интервенцијама код хроничних болести.

Везе су, дакле и романтичне, веома важне у свим годинама само што се, како старимо, динамика тих веза мења а проналажење љубави често укључује промену приоритета. Императив страстног интензитета младости прелази на дубљи фокус, на дружење и међусобну подршку. Физичке промене и здравствени обзир добијају већи значај, а емоционална интимност постаје камен темељац везе. Док млађи имају тенденцију да истичу себе, своја достигнућа, атрактивност и сексуалност, старији показују више позитивних емоција, истичући важност емоционалне повезаности, искрености и наравно здравља. Због прошлих искустава, многе старије особе се пре окрећу заједничком животу као алтернативи поновном браку, а истраживања показују да нема значајне разлике у квалитету односа у обе те ситуације.

Иако је перспектива романтичних веза увек узбудљива, она у старости долази и са јединственим изазовима. Прошле трауме, здравствени проблеми и губитак претходних партнера могу да баце сенке на пут ка будућој романси. Удовице и удовци, рецимо, често се боре са осећањем кривице или лојалности према преминулом супружнику, а увођење новог партнера у породицу може да буде посебно велики изазов, нарочито када су укључена одрасла деца. Савет стручњака је да се тим проблемима увек приступи са осећајношћу, отвореним дијалогом и поштовањем осећања свих. А добра вест за старије који су заинтересовани за забављање је та да је пејзаж ипак еволуирао не само са новом технологијом, него и променом друштвених норми.

Установили смо извесно да потрага за љубављу не познаје старосну границу. Златне године представљају јединствену и важну прилику да се поново открију радости романтичне везе, а емоционална подршка партнера прија менталном благостању, делујући као тампон против депресије и анксиозности. Зрела љубав има различите облике и укључује дубоко разумевање себе и читав живот лекција. Прошла искуства могу се претворити у мудрост, а виталност људског духа је очигледна у причама као овој с почетка кад старији, упркос изазовима, прихвате прилику да воле и поново буду вољени.

Како кажу Италијани, који се у то добро разумеју, никад човек није престар за чежњу.

М. Јовановић

КРАЈ ГОДИНЕ У ЗНАКУ ВЕСЕЉА И ДОБРОГ РАСПОЛОЖЕЊА

Апатинци прославили годишњицу удружења

Општинско удружење пензионера Апатин почетком децембра обележило је 78 година постојања окупивши велики број сарадника и пријатеља. Свечаности су, поред чланова и гостију из сродних организација и удружења, присуствовали и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, и председница општине Апатин, Дубравка Кораћ.

Након поздравне речи и краћег програма који су за ту прилику припремили чланови фолклорне секције удружења, Владе Овука, председник ОУП Апатин, је уручио захвалнице за дугогодишњу сарадњу најпре кровним организацијама: савезима пензионера Србије и Војводине, општини Апатин, СУБНОР-у и МОП-у Пачир, а потом и братским удружењима из Сомбора и Борова, организацијама, колективима и појединци-

Владо Овука уручио је захвалницу Милану Ненадићу

ма који су све ове године омогућавали да апатинско удружење унапреди и спроведе зацртане планове на велико задовољство својих чланова.

Удружење пензионера Апатин је доласком новог руководства видно напредовало у свим активностима: сем уобичајених послова набавке енергената и намирница, ове године су апатински пензионери по први

Део свечаног програма

пут били домаћини квалификација за Олимпијаду трећег доба (такмичење пензионера Западнобачког округа), где су оправдали статус доброг домаћина и успешно испунили све организационе задатке. Поред тога, у сарадњи са Републичким фондом ПИО прикупљају документацију и пријаве за бесплатан боравак у бањама Србије, попуњавају ваучере за летова-

ње, организују одморе и краћа путовања за своје чланове, као и забаве, дружења и разне спортске активности.

Јубилеј је био прилика да се учврсте везе међу удружењима и члановима, али и да се размењу искуства и идеје, предложене нове активности и испланирају позиви за посету пријатељима из других општина и градова.

И. Огњанов

ИЗБОРНА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА БУЈАНОВАЦ

Нови мандат за досадашњег председника

Бујановац је мултиетничка средина у којој живи око 4.000 пензионера. Чланску карту Удружења пензионера поседује њих 800 и редовно измирују чланарину. На широком и разуђеном простору општине постоји 35 месних одбора, укључујући и пет у селима са албанским становништвом: Лучане, Мешалце, Муховац, Брезница и Зарбинце.

На недавно одржаној Изборној скупштини Удружења пензионера Бујановац за председника је поново изабран досадашњи челник Драган Стаменковић. Изабрани су и чланови новог Управног одбора и Скупштине, а посао секретара обављаће Верица Недељковић. У Извештају о раду удружења у протеклом периоду истакну-

то је да су постигнути задовољавајући резултати. Стаменковић је добио једнодушну подршку свих чланова, како је речено, због коректног односа и објективног сагледавања и решавања постављених задатака.

Општина Бујановац спада међу неразвијене и највише је пензионера са најнижим примањима. Било је предвиђено да се из средстава Фонда ПИО подели 252 хуманитарна пакета, међутим број је повећан на инсистирање председника Стаменковића.

Драган Стаменковић, председник УП Бујановац

–Тражили смо да сви пензионери који имају примања испод лимита од 24.000 динара добију пакете. Наишли смо на разумевање и добили 416 пакета и на томе смо захвални. Заједно са секретаром Верицом Недељковић,

нашим возилом смо испоручивали пакете и у најудаљенијим селима. За бесплатно коришћење бањске рехабилитације преко Фонда ПИО одобрено нам је 31 место. Како је интересовање било велико, неки су остали ускраћени за одлазак у бање – каже Драган Стаменковић.

Удружење ради у малој и неподесној просторији од 15 метара квадратних, добијеној на коришћење од Фонда ПИО, тако да немају где да се окупљају и друже. Како имају ограничена средства, нису у могућности да деле позајмице, нити било какву помоћ. Финансирају се од чланарине и осигурања, а нису се нашли ни на списку локалне самоуправе за доделу средстава намењених за невладине организације.

Крајем октобра обележено је 78 година постојања и рада удружења, а свечаном скупу присуствовало је 210 званица. Стаменковић наводи да имају добру сарадњу са бројним удружењима не само из Пчињског округа.

М. Ашковић

Председник УО поново Владимир Алексић

Једанаеста седница Изборне скупштине Удружења пензионера Министарства унутрашњих послова Републике Србије одржана је 4. децембра, у сали Полицијске управе за град Београд.

Отварајући седницу председник Управног одбора Удружења, Владимир Алексић, поздравио је госте: помоћника начелника Управе полиције МУП-а Дејана Пештерца, помоћника начелника Полицијске управе за град Београд, Ивана Цвијовића, председницу Градске организације пензионера Београда, Ружицу Белановић, председника Асоцијације удружења пензионера Љубомира Алексића, председника Удружења пензионисаних радника унутрашњих послова Београд, Томислава Павловића, као и друге госте и чланове Удружења.

На почетку седнице минутом ћутања одата је пошта члановима Удружења који су преминули у периоду од 2020. године, када је одржана десета седница.

Скупштини присуствовао велики број некадашњих радника МУП-а

На седници су усвојени општи акти и извештаји о раду и финансијском пословању у претходне четири године, као и програм рада Удружења до 2028. године. Изабрани су нови чланови Управног и Надзорног одбора у наредном четворогодишњем мандату. За председника УО поново је изабран досадашњи председник Владимир Алексић, а чланови су Љубомир Алексић, Ружица Бајчетић, Радман Кујовић, Никола

Филиповић, Горан Лончар, Бојана Цветковић, Гордана Јековић и Владица Жарић. Новоизабрани чланови руководства нагласили су да ће настојати да што боље и успешније реализују активности планиране усвојеним актима Скупштине, којима се олакшава и чини квалитетнијим живот чланова удружења.

Наведено је и да је то удружење друштвена, интересна и социјално-хуманитарна организација, заснована на наче-

лима узајамности и солидарности, са примарним задатком – заштитом личног и друштвеног стандарда, социјално-економског положаја и сигурности чланова. Удружење ће и убудуће радити на омасовљењу чланства и даљем унапређењу односа са другим организацијама кроз различите видове сарадње. У раду самог удружења у првом плану биће социјално-хуманитарне активности, пре свега обиласци најстаријих чланова и пружање различитих облика помоћи.

Истакнуто је да највећу помоћ и подршку у раду удружењу пружа Министарство унутрашњих послова, на чему су сви чланови веома захвални.

Бивши припадници МУП-а радо су се и у великом броју одазвали позиву на Скупштину. Била је то лепа прилика да се, поред радног дела, некадашње атмосфере евоцирају успомене из богатог радног века.

М. Балтић

АКТИВНОСТИ ПЕНЗИОНЕРА ГОП ПИРОТ

Раде као да нису у пензији

Ако случајно или намерно свратите у просторије Градске организације пензионера Пирот, бићете пријатно изненађени. Атмосфера – права радна. Чланови још од формирања пензионерске организације – Зорица, Олгица, Зоран, Грана и Јован Николић, преседник, стално су на окупу, а ова организација им је у мислима и срцима. Очито су сви са професионалним навикама које су понели из предузећа и установа где су провели свој радни век.

Пензионери су разумели и схватили да свако животно доба има своју лепоту и радост, а чланови ГОП Пирот у потпуности имају све то на уму, те су зато и врло ангажовани у свим активностима предвиђеним планом и програмом рада удружења. Од

организације бројних једнодневних и дводневних излета широм Србије, али и суседне Бугарске, до веома успешно организованих седенћи у пиротским селима, које су наравно врло популарне и у самом граду. Посебно су се истакли у активностима пошумљавања

голети на брдима око Пирота.

– То су акције које се посебно цене и воле, а акцијаши, пензионерке и пензионери, су заиста заљубљени у те активности – каже председник ГОП Пирот, Јован Николић, очито врло задовољан радом чланства.

У години на измаку пиротски пензионери су организовали три акције пошумљавања и засадили близу 1.000 борића, а на сам Међународни дан старијих, 1. октобра, пензионери и пензионерке засадили су 550 садница, праву борову шуму.

Пошумљавање и екологија главне ставке у програму активности

– Био је то наш допринос обележавању Међународног дана старијих. Екологија и пошумљавање голети су важни задаци. Ове активности су на првом месту у нашем Годишњем плану рада и активности. Пензионери смо али радимо неуморно, готово са истим навикама из радног односа – истиче први човек пензионерске организације Пирота, Јован Николић.

Стево Панакијевски

АРАНЂЕЛОВАЦ

Подршка особама са инвалидитетом

Поводом обележавања 3. децембра – Међународног дана ОСИ, представници Удружења пензионера општине Аранђеловац учествовали су у шетњи подршке особама с инвалидитетом. Како већ дуже време постоји тесна сарадња између УПО Аранђеловац и Удружења за подршку деци са сметњама у развоју „Деца у срцу“, представници пензионерске организације изашли су на улице Аранђеловца да се друже са својим инвалидним другарима и пријатељима, и да заједно са великим бројем ученика, чланова других пријатељских удружења и грађанима скрену пажњу на особе које су равноправни чланови друштвене заједнице. Мото пензионера је био – „не окрећите главу од особа са инвалидитетом, већ им помозите на начин који вам је могућ, јер не постоји вакцина против инвалидитета!“

Радост сусрета је била обострана и већ је договорено следеће дружење, у ком ће заједно рецитовати, певати и уживати.

Љ. Б.

ВЕЛИКА ПЛАНА

Одржана Изборна скупштина

Удружење пензионера општине Велика Плана одржало је редовну Скупштину којој је присуствовало 30 делегата из месних одбора. У свим месним одборима одржане су конференције и изабрано руководство МО, и предложени су кандидати за Скупштину и Извршни одбор.

Скупштина је за председника удружења поново изабрала Миодрага Милосављевића (на слици), коме је ово трећи мандат. За потпредседника је изабран Радомир Спасић.

У протеклих осам година учлањено је 900 нових чланова, те сада ово удружење броји 2.000 чланова. У сарадњи са САПЕНС-ом обезбеђено је 530 пакета са намирницама и кућном хемијом за пензионера општине Велика Плана. Опоравак у бањама широм Србије преко Фонда ПИО бесплатно је користило 105 пензионера. У локалној самоуправи обезбеђене су повлашћене месечне карте за градски превоз, а удружење је члановима обезбедило и огрев за зимску сезону (угаљ и дрва) у више месечних рата.

Шахисти Удружења пензионера Велика Плана победили су на Меморијалном турниру „Зоран Савелић“, који је одржан у новембру.

М. М.

ШАБАЦ

Посета Хуманитарном центру у Новом Саду

Чланице Градске организације инвалида рада и инвалидских пензионера Шабац, у оквиру активности Савета за унапређење положаја старијих у локалној заједници, посетиле су Хуманитарни центар у Новом Саду. Ова посета је организована за све учеснике пројекта на регионалном нивоу, где су, поред Шапца, учествовали и чланови из Пећи, Сомбора и Новог Сада.

– То дивно једнодневно дружење смо остварили уз искрену и домаћинску добродошлицу домаћина из Хуманитарног центра. У пријатној и опуштеној атмосфери лако су текли разговори и размена искустава из локалних заједница. Сем овог центра, посетили смо и амерички центар за културу – Амерички кутак, као и удружење пензионера НИС-а, где смо такође провели дивно и конструктивно време – наводи Мирослава Савковић, председница ГОИРиИП Шабац.

Она истиче да је и тај сусрет доказ да постоје прави и добри људи – они који су формирали Савет, као и учесници, који су показали да воде бригу о положају старијих у локалним самоуправама и да има начина да се старија популација активира.

М. С.

СВРЉИГ

Година пуна активности

Удружење пензионера Сврљиг у 2024. било је врло активно. Поред организационих питања, била је ту набавка угља и намирница, осигурање чланства, подела пакета, одлазак у бање, на море, излети, организовање и учешће у културним и спортским манифестацијама у Сврљигу и шире. У клубу удружења понедељком и четвртом је дружење, обележавање рођендана и других прослава. Сврљишки пензионери сарађују са колегама из Нишавског, Пиротског, Топличког, Зајечарског, Јабланичког, Пчињског округа, и другима из целе Србије и кажу да су то дивни сусрети и познанства.

Председник Удружења Славиша Матејић (на слици) ове активности поткрепљује подацима: набављено је 150 тона угља и пелета, подељено близу 700 прехранбено-хигијенских пакета. У бањама Србије о трошку Фонда ПИО боравило је 40 пензионера са подручја ове општине. Користе се и пензионерске картице, али у Сврљигу нема много објеката где могу да их употребе. Матејић истиче да је најважније да помажу људима да остваре своја права и реше проблеме.

Удружење пензионера Сврљиг добро сарађује са институцијама на локалу, Домом здравља, Црвеним крстом, Центром за социјални рад, са локалном самоуправом и другим удружењима. Постоји свакодневна сарадња и са Савезом пензионера Србије. Матејић и у наредној години очекује много активности и пензионерских дешавања и свима жели срећу и здравље.

С. Ђ.

БАЈИНА БАШТА

Награде пензионерима спортистима

На традиционалним проглашењима најбољих спортиста и клубова у општини Бајина Башта за 2024. годину, у избору и организацији Спортске ревије ББ журнал, међу добитницима признања били су Удружење пензионера Бајина Башта и пензионери Владимир Васић и Драган Мијановић. Удружење пензионера добило је признање за освојено треће место на Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој Бањи, где је освојило бронзану медаљу у брзом ходању у конкуренцији 98 екипа, и за прво место на Дринском купу у коме учествује 11 општина из Србије и Републике Српске.

Драган Мијановић добитник је Златне плакете за допринос у развоју шаха. Мијановић је пуних 50 година члан ШК Бајина Башта. Владимир Васић је проглашен за најбољег шахисту у 2024. години и капитен је бајинобаштанског клуба. Дао је велики допринос да клуб победи на првенству Централне Србије и пласира се у виши ранг.

М. А.

БЕОГРАД

Прослава годишњице и изложба

Општинска организација инвалида рада Палилула, 4. децембра, у Дому војске, симболично је, дан након Међународног дана особа са инвалидитетом, обележила годишњицу свог постојања. Прослави су присуствовали и представници других

општинских организација и бројни гости који су се окупили да заједно обележе овај важан датум.

Председница ООИР Палилула, Гордана Васиљевић, истакла је да је ова организација, настала 1955. године, једна од најстаријих тог типа и да је један од оснивача Савеза инвалида рада Београда и Савеза инвалида рада Србије. Како у оквиру својих редовних активности одржавају креативне радионице, овог пута је изложен део радова, а приходи од продаје намењени су у добротворне сврхе, као и хуманитарна лутрија са циљем да се помогне најстаријим, болесним и угроженим члановима.

Председница организације захвалила је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, које финансијски помаже рад креативних радионица, и истакла значај сарадње са државним институцијама у стварању бољих услова за особе са инвалидитетом.

Након свечаног говора, присутни су уживали у пријатној атмосфери, уз ручак и музику.

Д. Л. Л.

ВРАЊЕ

Пакети солидарне помоћи најугроженијима

Уочи новогодишњих и божићних празника, Удружење пензионера града Врања пакете солидарне помоћи доделило је најугроженијим члановима. За доделу солидарних пакета са основним животним намирницама и средствима за хигијену пријавило се 120 чланова најстарије и највеће организације припадника трећег доба у Пчињском округу.

Сходно принципу „један за све, сви за једног“, најсиромашнији пензионери добили су бесплатно уље, шећер, кафу и друге потрошштине, као и кућну хемију. Новац за куповину основних животних намирница и средстава за хигијену обезбеђен је из чланарине удружења.

В. П.

Јубилеј Удружења војних пензионера

У касарни Први пешадијски пук књаз Милош Велики, у Врању, крајем октобра обележено је 30 година мисије Удружења војних пензионера Пчињског округа.

Председник удружења Радош Павловић рекао је у пригодном говору да се ова организација претежно бави пружањем помоћи члановима у остваривању њихових права и интереса у области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања. Удружење које у Пчињском округу има 250 бивших под-offицера и официра организује посете и помаже оболелим и усамљеним члановима.

– Материјално-финансијску помоћ примају егзистенцијално угрожени чланови. Сваком од петорице материјално угрожених и тешко оболелих војних пензионера ове године додељена је финансијска помоћ од по 32.000 динара. У наредном периоду прворазредни задатак удружења биће унапређење статуса и угледа војних пензионера у друштву и одговарајуће позиционирање у локалним срединама – нагласио је Павловић.

Пензионисане војне старешине поручиле су да ће остати велике патриоте и родољуби, војници увек одани свом народу, оружаним снагама и Србији.

В. П.

СОМБОРСКИ ПЕНЗИОНЕРИ ОБИШЛИ МУЗЕЈ ЕРГЕЛЕ КАРАЂОРЂЕВО

У дому нониуса, јединственог у Србији

Пензионери из Сомбора одушевљени музејском поставком ергеле Карађорђево

Љубитељи коња и интригантних прича које су се везивале за чувену војвођанску ергелу Карађорђево, најзад су имали прилику да са Удружењем пензионера Сомбор пођу на једнодневни излет ка Бачкој Паланци и кроз специјални резерват природе Карађорђево стигну на истоимени војни комплекс.

Љубазни домаћини су госте са одушевљењем дочекали, а први утисак је оставило велико пространство са неколико објеката подељених у две целине: за свакодневне посетиоце и за ВИП госте, где је овај други (резиденцијални) део скривен иза уредно одржаваног зеленог растиња. Седамдесетих година прошлог века ово ловно-шумско пољопривредно добро дато је на кориштење Југословенској народној армији под именом Војна Установа Карађорђево, а сада су посетиоци из прве руке сазнали праву историју овог комплекса.

Пре 14 деценија Аустроугарска монархија је решила да управо на том простору формира озбиљну ергелу са ждребадима одабране расе (купованих

од одгајивача из Мађарске), јер су услови за узгој били изузетни: на 1.000 хектара слатинастог земљишта и близине Дунава овде се могла заокружити читава идеја јер је земљиште богато калцијумом било савршено за производњу луцерке и овса којима се хране коњи, а тло изванредно за развој и правилно формирање копита код подмлатка. Како је ергела било државно власништво Аустроугарске монархије, након годину дана узгоја ждребад су употребљавана у војне сврхе. У то време узгајани су искључиво коњи расе нониус који су у Мађарској коришћени за пољопривредне радове, а како су послушни, елегантни и веома лепе тамне боје, служили су у време СФРЈ па и данас за потребе свечане гарде Војске Србије. Ова раса, настала укрштањем арапских, липицанер, норманских и енглеских пунокрвних кобила са пастувима увезеним из Норманије, данас је веома ретка и ризично угрожена. На ергели се могу видети и липицанери и грла арапских раса, као и енглески пунокрвни коњи које је пре рата набављала Краљевина Југосла-

вија или су после рата стигли као поклон страних делегација Јосипу Брозу, док је добар део грла последњих година донација из Уједињених Арапских Емирата. Ергела је данас у саставу Војне установе „Моровић“.

Задивљујуће је са колико ентузијазма и љубави петоро запослених успева да овај огroman комплекс уредно одржава, тимари и храни 88 грла, дочекује и испраћа госте и делегације, одржава музејску поставку са стотинама експоната, као и резиденцијални део. Последњих година највише интересна има за куповину расних грла, која се на лицитацији понуде једном годишње (само 10 грла), али и за богату музејску поставку. У музеју пажњу најпре привуку пехари којих има на стотине и који сведоче о успесима грла ове ергеле. Чува се и мноштво медаља и фотографија са наступа галопера и препонаша, слика шампионских грла из 1971. и 1972. са такмичења у Београду,

припреме за Дипломатски лов и сцене из самог лова. Музеј чува и матичне књиге грла са почетка 20. века, као и књигу утисака за коју се претпоставља да је најстарија на Балкану.

Од вредних експоната ту су фијакер од ораховог дрвета и санке Јосипа Броза Тита које је користио зими у лову. Посебан утисак на пензионере оставила је фотографија на којој је забележена посета наше делегације британској краљици Елизабети 1974. када је председник Тито краљици покљонио пар липицанера и амове из чувене сарачке радионице „Ђуран“ из Сомбора.

Посете ергели су дозвољене преко читаве године, уз обавезну најаву. ГУП Сомбор планира барем још једну посету и то на дан када на хиподрому буде свечаност у којој ће учествовати парадни коњи Коњичког вода Гарде ВС јер је то јединствена прилика видети нониуса у свој његовој лепоти и грациозности.

И. Огњанов

УВЕК АКТИВНО ЧЛАНСТВО ГОИР И ИП ШАБАЦ

Обележили омиљени празник

Градска организација инвалида рада и инвалидских пензионера Шабац имала је низ активности у новембру. Обележавање крсне славе организације, Св. Врачи, Козма и Дамњан, уприличено је, као и ранијих година, у просторијама ГОИР и ИП Шабац, скромно, како вера налаже, у кругу чланова и пријатеља. Сваке године мења се домаћин славе – ове године домаћин је била Љубинка Ерчић и славу за следећу годину је пренела Данки Вал.

Своју традиционалну манифестацију, велико међународно дружење, Градска

организација инвалида рада и инвалидских пензионера Шабац одржала је и овог 29. новембра. У госте су им дошли чланови удружења из БиХ и Хрватске и наравно Србије, из Ваљева, Богатића, Шида, Сремске Митровице, Лознице, Бање Ковиљаче, Руме, Пазове и Шапца. Скоро триста учесника обележило је датум који је њиховим генерацијама био омиљени празник, Дан републике.

Упркос годинама и бројним здравственим тежбама, сви учесници су били весели, расположени и задовољни овим традиционалним сусретом који је трајао до увече. **Г. О.**

Славили у кругу чланова и пријатеља

Да ли сте знали ...

– да Нова година прво стиже у пацифичку државу Кирибати, односно острва Лине, Самоа и Тонга, а последњи је дочекују Америчка Самоа и острва Бејкер и Хауленд? Постоје и места на Земљи где за кратко време можете да уђете у Нову годину више пута: три различите временске зоне срећу се на једном месту у Аустралији, а на финско-шведској граници само мост преко реке Муонио дели фински град Каресуванто и шведско село Каресуандо, односно две временске зоне.

– да ће од 7. децембра 2024. до 7. јануара 2025, планина Ингино у Италији бити обасјана највећом јелком на свету? „Јелка“ која је први пут осветљена 1981. године одавно је у Гинисовој књизи рекорда. Састоји се од више од 700 светлећих тела различитих врста и боја, висока је преко 750 метара и заузима површину од око 130 хиљада квадрата.

– да рекорд најскупље јелке на свету и даље држи она постављена 2010. године у хотелу „Emirates Palace“ у Абу Дабију? Сама јелка је природна, али 181 комад накита – наруквице, огрлице и сатови украшени златом, дијамантима, смарагдима, учинили су ово дрво вредним више од 11 милиона долара.

– да је 2001. године на аукцији за више од 24.000 евра продата најскупља божићна честитка? На цену је утицало то што се ова честитка сматра делом првог сета божићних честитки на свету. Године 1843. прву божићну честитку је ручно обојио Џон Калкот Хорсли. У то време је штампано и продато 1.000 картица, а данас постоји само 12.

– да је 2013. једна лондонска цвећара направила најскупљи божићни венац икад који је продат за 3,2 милиона евра? Венац је украшен са 16 рубина и 32 дијаманта укупне тежине преко 138 карата. Креирао га је фински дизајнер цвећа Паси Локинен-Картер, а мада је креација трајала само 12 дана, рубини и дијаманти претворени су у накит по мери.

– да је најскупљи украс за јелку продат 2009. по цени од 92.000 евра? Направио га је британски драгуљар Марк Хаси и састојао се од 18-каратног злата и више од 1.500 дијаманата. Куглица која подсећа на глобус има шару у облику пахуљице од 18-каратног белог злата ручно попуњену са 1.578 дијаманата. На два прстена око кугле налази се 188 рубина. Било је потребно годину дана да се направи и дизајнира овај украс.

Новогодишње пахуљице

Немам пара за Нову годину. Имам само за половну.
Најлепша јелка је била окићена пршутом, чварцима, шунком, вином, ракијом...

После Нове најтраженије пиће је расол.

Доста нам је прскалица. Не желим више нигде да „упрскамо“.

Некима је и после дочека Нове године остала маска на лицу!

После Нове месец јануар је као јак зачин. Цео месец нам „заби-бери“.

Душан Старчевић

О животу

Нема већег проклетства од незадовољства!

Живот ми се дебело отањило!

Читав живот прође у – хвала, такође!

Боље је бити просјак него протак!

У почетку беше прејака реч. Касније се шапутало!

Како се правилно каже, не знам. Знам како се правилно ћути!

Раде Мићковић

Тражите радост

Гледано с практичне стране, скоро све смо свели на теорију.

Књиге су ми отвориле очи, а перо открило душу.

Паметнима скидам капу. Паметњаковићима бих дао и визу.

Жалосно је али истинито. Ко лако савија леђа, брже накриви капу.

Пијани од среће тешко долазе к себи.

Ја сам редован платиша. Платио сам све за шта ме је болело уво.

Пеко Лаличић

Сава Бабић

Мудрост

Судбина се смеје нашим напорима да је избегнемо.

Пусти оно што ће доћи, држи се оног што је већ дошло.

Бројке су озбиљна ствар – каза деда на деведесети рођендан.

Ћутање је део мудрости, али ако не проговорите схвате да сте мутави.

Глас који добије крила никад се не враћа у гнездо.

Бранка Лазић

Новогодишње жеље

ПЕНЗИОНЕРИМА: да квартално добијају повећање пензије.

СРБИМА: да секира падне у мед.

ПЕВАЧИМА: да певају и за појас задену.

КОМУНАЛЦИМА: да не разбијају канте, а оставе отпатке.

РАДНИЦИМА: да мање раде, а више зарађују.

ГЛАСУ ОСИГУРАНИКА: да настави са квалитетом извештавања.

Радомир Станојковић

СКАНДИНАВКА

АУТОР: РАЈКО КУЗМА- НОВИЋ	ГЛОД ГЛОГА	РЕДАК ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ	РАВНО- ДУШНОСТ	ГАЛАМА, ГРАЈА	ГАС ЗА УСТАВ- ЉИВАЊЕ	МОРСКА ОБАЛА СА ШЕТАЛИ- ШТЕМ
ЗАНАТЛИ- ЈА КОЈИ ГРАВИРА						
СПАЈАТИ ЛЕПКОМ						
КАО ОНАЈ						
ЖИЧАНИ ИНСТРУ- МЕНТ						
ИСТОК- ЛУГОИСТОК				НА СИЛУ УЗЕТО	ТЕНИСКИ РЕКВИЗИТ	СИМБОЛ ВЛАСТИ ВЛАДАРА
АМЕРИЧКИ ВЕЛЕГРАД						
НЕПРОФЕ- СИОНАЛАЦ						
 ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДЕО ТЕЛА ЧОВЕКА	ПРОШЛОГ ЛЕТА	ЕЛЕКТР. КОНТРОЛ. УРЕД	НАСИЛНИ УЛАСЦИ		
САСТАВНИ ДЕО ПШЕ- НИЧНОГ БРАШНА						
КРАСОТА, ДИВОТА						
АЛБАНСКА ТЕЛЕГР. АГЕНЦИЈА				ФИНЕ ПООРУГЕ	ЧОВЕК ИЗ ЦАЗИНА	СОЛИ СИРЋЕТНЕ КИСЕЛИНЕ
МЕСТО У БОСНИ						
ЧОВЕК ИЗ ДРЕВНЕ АСИРИЈЕ						
 ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРАСАК КОЈИ ПРАТИ МУЊУ	ВРСТА БИЉКЕ (МН.)	ОСНОВНИ ЗАКОН О ЕКСПРОПР. ЕГИПАТ- СКИ СВЕТИ БИК			
ТВРД КАМЕН						
ВЕЛИКИ РЕП						
ДРОГА, НАРКОТИК						
ДЕЛОВИ ГОДИНЕ						

Ц	Е	С	Е	М	Р	О	Т	К	В	А
Ј	К	Л	Л	О	У	Т	Е	Н	К	Д
А	Ц	И	Т	Р	К	С	К	Р	И	К
Г	Ф	К	Ш	Д	Н	Е	О	П	Н	Ш
О	О	А	О	О	В	М	Л	П	Ј	Н
Д	Р	Р	Б	Р	Б	О	И	М	О	И
А	Љ	А	Д	Е	М	Р	Ц	С	В	Ц
В	Н	Т	А	А	Н	И	А	А	А	Л
Р	Е	Е	Ј	Р	У	Н	Л	Н	П	А
Е	В	М	Т	С	А	Т	А	О	П	Е
З	У	О	У	Н	П	Т	О	Л	А	Х
Н	Е	М	А	Н	А	Н	А	Б	Х	У
О	А	Р	А	К	Г	У	О	С	У	П
К	В	Е	И	В	З	О	Д	Д	Љ	С
Р	Е	Т	Ш	У	Г	Т	С	И	И	У
Р	А	Т	С	Е	Ш	И	Б	И	Ц	А
П	Ц	А	В	О	Л	О	В	К	А	А

У осмосмерци пронађите речи из пописа. Преостала слова дају коначно решење.

➡ ОЛОВКА, РОТКВА, ТЕНК, ШИБИЦА.

⬇ ЈАГОДА, КОЛИЦА, ПАХУЉИЦА, СЛИКАР, ШНИЦЛА.

⬅ БАНАНАМЕН, ГУШТЕР, КРТИЦА, ЛОВАЦ, МЕДАЉА, МЕСЕЦ, ШЕТАР.

⬆ АЕРОДРОМ, АУСПУХ, ВОЈНИК, КОНЗЕРВА, ПАУН, ТЕРМОМЕТАР.

↘ АУТОБУС, КИШОБРАН, КОРМИЛО, МУНГОС, НОДИ, УДИЦА.

↙ АПЛАУЗ, ДИПЛОМА, МАЈМУН, РОМБ, СУМА.

↖ АНТЕНА, ВИГВАМ, МЛЕКО, ОПОСУМ, ПАЦОВ, САТАРА.

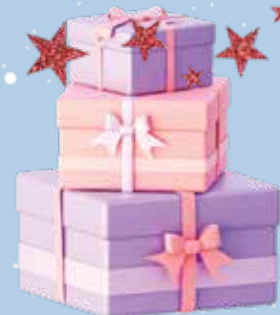
↗ АНАНАС, БОНСЕК, ВРАНА, ДОКТОР, КАТАНАЦ, ПАТИКА, ФИЛМ.

РЕШЕЊЕ: гравер, лепити, онакав, гитара, ији, њујорк, аматер, еку, глутен, лепота, ата, водница, аспирац, озе, гранит, ренина, опиијат, месеци.

РЕШЕЊЕ: кревет.

2025

ЈАНУАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ФЕБРУАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

МАРТ

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

АПРИЛ

П	У	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

МАЈ

П	У	С	Ч	П	С	Н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ЈУН

П	У	С	Ч	П	С	Н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

ЈУЛ

П	У	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

АВГУСТ

П	У	С	Ч	П	С	Н
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

СЕПТЕМБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ОКТОБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

НОВЕМБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ДЕЦЕМБАР

П	У	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				